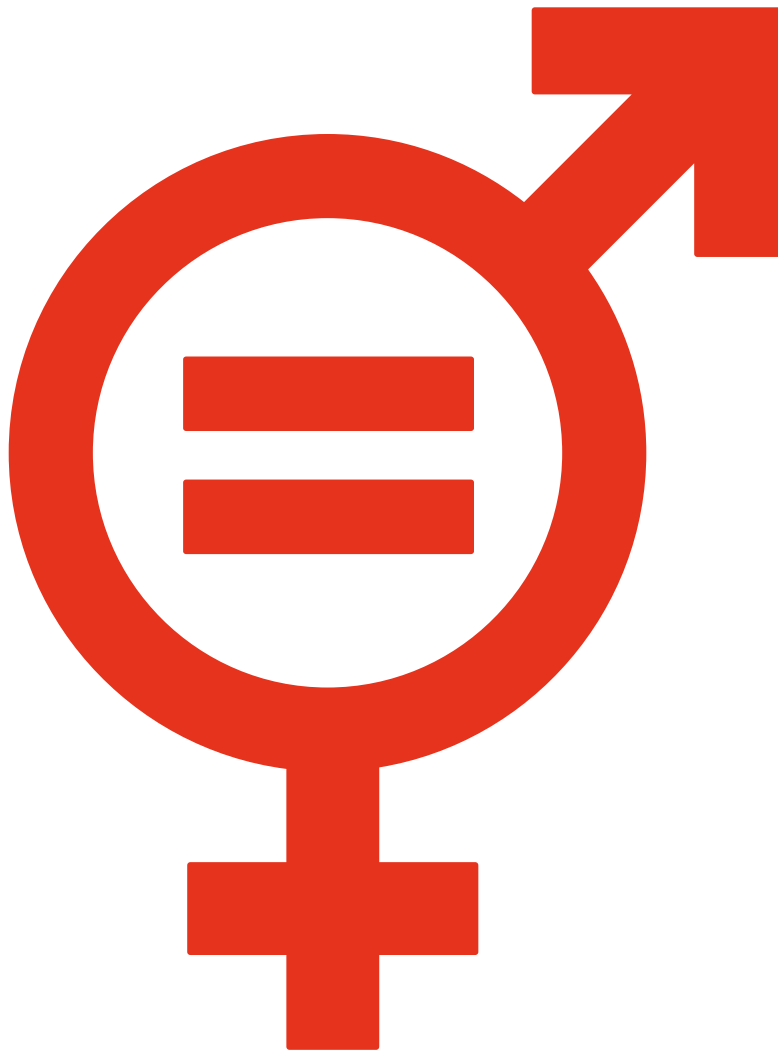

Tryghedsmåling marts 2025

Ligestillingsdebattens brændpunkter

Befolkningens syn på køn, ligestilling, tryghed og bekymringer

Af Jacob Andersen, Jørgen Goul Andersen, Anders Hede, Sophie Danneris og Peter G.H. Madsen

© Copyright TrygFonden smba

ISBN nr: 97887-93652-19-4

Udgiver: TrygFonden smba

Redaktion: Dansk Kommunikation ApS

Design: Morten Petersen, ReflektDesign

TrygFonden smba
(TryghedsGruppen smba)
Hummeltoftevej 49
DK-2830 Virum

www.tryghed.dk

FORORD

Der er i de seneste år kommet nyt liv i debatterne om køn og ligestilling, bl.a. som følge af #metoooprøret, bekymringen for unge kvinders trivsel, og indflydelsen fra nye kulturelle strømninger, der ofte betegnes med det amerikanske udtryk "woke". I denne undersøgelse har vi set på, hvordan befolkningen i almindelighed - og ikke kun de mest engagerede - ser på nogle af disse emner.

Nogle af de nævnte problemer har med tryghed at gøre, og utrygheden rammer ikke mænd og kvinder ligeligt. Utryghed for vold og overgreb har altid været mest udtalt hos kvinder. Det samme gælder utrygheden for økonomiske problemer og sygdom. Utrygheden for at gå ned med stress, rammer også særlig mange kvinder, og er blevet den nye "folkeutryghed".

Samtidig trænger nogle overordnede bekymringer sig på om klima og krig i Europa, som mænd og kvinder også ser forskelligt på.

I denne rapport fokuserer vi på disse forskelle – velvidende at risikoen for at generalisere altid er til stede.

Rapporten er opdelt i to:

Del 1: Temaer i ligestillingsdebatten

Del 2: Mere tryghed – flere bekymringer

Tallene er resultater af en repræsentativ befolkningsundersøgelse. Svarene er indsamlet 9. oktober til 5. november 2024. Undersøgelsen er foretaget i samarbejde med analyseinstituttet YouGov. Læs mere om metode side 45.

God læselyst
TrygFonden

Indholdsfortegnelse

Forord	3
Del 1. Temaer i ligestillingsdebatten	5
Hvor meget bestemmer kønnet?	5
Ideologi eller erfaring?	8
Familiens arbejdsdeling	12
Seksuelle krænkelser	16
Den anden forælders barselsorlov	19
Ligestillingens praktik og symboler	20
Køn og politisk orientering gør udslaget	25
Del 2. Mere tryghed - flere bekymringer	29
Trygheden høre fået det lidt bedre	29
Mindre utryghed for vold og marginalisering	32
Utrygge kvinder	33
Bekymringerne vokser	36
Utryghed og faldende børnetal	37
Den bekymrende omverden	39
Mænds og kvinders bekymringer	41
Sådan gjorde vi	45

Del 1. Temaer i ligestillingsdebatten

Er kvinder fuldstændigt ligestillede med mænd i dagens Danmark?

Det vil de færreste skrive under på. Flertallet mener på den anden side ikke, at kvinder direkte diskrimineres og heller ikke, at kvinders frihed for alvor begrænses på grund af deres køn.

Der er ganske enkelt et væld af nuancer, når man spørger et repræsentativt udsnit af befolkningen om, hvordan den oplever kønsforskellene. Svarene afspejler, hvor svarpersonerne befinder sig i livet, i samfundet og i det politiske spektrum. De afspejler også, at svarpersonerne ofte har nuancerede holdninger og modstridende erfaringer.

Første del af denne undersøgelse stiller nogle af de spørgsmål, der oftest vækker debat, når køn og ligestilling er på tale: Hvor meget præger kønnet egentlig vores liv, når det kommer til uddannelsesvalg, karriere og rollen i familien? Hvad er status på arbejdsdelingen i danske hjem og har det nogen betydning for det arbejde, mænd og kvinder lægger uden for hjemmet? Hvordan vurderer vi problemet med seksuelle grænsekrænkelser på arbejdet? Er det OK, at staten lægger pres på nybagte fædre for at tage en større del af barselsorloven? Hvordan vurderer vi kvinders mulighed for at komme til tops i erhvervslivet og det politiske liv? Nedvurderer samfundet det typiske omsorgsarbejde? Bliver kvinder forfordelt i lønforhandlinger?

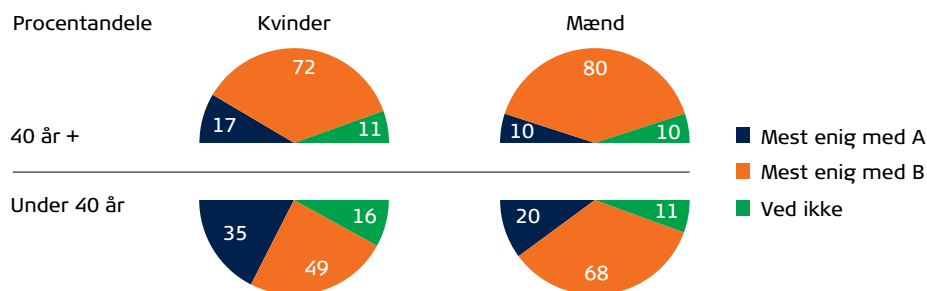
Sidst anlægger vi det helt overordnede perspektiv: Oplever vi, at vi nærmer os ligestilling mellem mænd og kvinder?

Hvor meget bestemmer kønnet?

Kvindebevægelsen i 1960'erne satte kvindefrigørelse på dagsordenen. Bevægelsen ville befri kvinder fra snævre kønsroller, der presser dem til at leve anderledes, end de ønsker. Også mændene blev betragtet som gidsler for en særlig manderolle, nedarvet fra fortidens traditionsbundne samfund. Hvordan ser dagens danskere på sådan en opfattelse? I spørgsmålet bag figur 1.1 blev svarpersonerne bedt om at vælge mellem to hårdt optrukne svaralternativer: *Begrænses friheden alt for meget i dagens Danmark, eller*

har folk al den frihed, de vil, til at forme deres liv uafhængigt af kønsroller?
I figuren ses kvindernes svar til venstre og mændenes til højre, og svarene fra de over-40-årige er anbragt over strengen, mens svarene fra personer under 40 er vist under strengen.

Figur 1.1 – Frihed og grænser

Spørgsmål: Er du mest enig med A eller B (også selvom du ikke er helt enig med nogen af dem)?
A siger: Vores nuværende kønsroller begrænser friheden alt for meget i dagens Danmark
B siger: Folk i dagens Danmark har al den frihed, de vil, til at forme deres liv uafhængigt af kønsroller.

Adspurgte kvinder under 40: 610 og 40+: 932. Adspurgte mænd under 40: 446 og 40+: 1068.

Kilde: Ligestillingsdebattens brændpunkter- TrygFonden, marts 2025.

Ser man på svarene fra alle, er der ingen tvivl om, hvor flertallet lægger sig, når vi trækker sagen hårdt op: 70 pct. synes trods alt, at folk i Danmark har den frihed, de har brug for - i hvert fald når det gælder kønsroller. Knap hver femte (18 pct.) mener, at friheden begrænses alt for meget, og 12 pct. svarer "ved ikke".

Billedet skifter lidt, når vi ser på mænd og kvinder hver for sig: Kun hver ottende mand oplever kønsrollen som en alvorlig begrænsning af friheden, men blandt kvinderne finder man dette synspunkt hos dobbelt så mange (24 pct.).

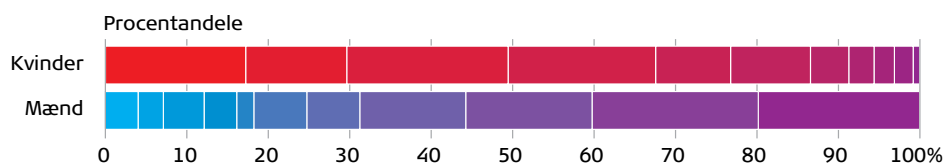
Flere under 40 år ser kønsrollen som en begrænsning af friheden end blandt dem over 40. Dobbelt så mange af de yngre kvinder (35 pct.) svarer sådan, sammenlignet med de ældre kvinder (17 pct.). Samme mønster ses mellem de yngre mænd (20 pct.) og de ældre mænd, hvor kun 10 pct. mener, at folks frihed begrænses alvorligt af deres kønsrolle. Deler vi aldersgrupperne yderligere op, finder vi ingen forskel mellem unge i alderen 18-29 år og gruppen i 30'erne. I aldersgrupperne 40+ falder den andel, der foretrak svarmulighed A (mørkeblå i figuren), med alderen. Blandt kvinderne over 65 er 15 pct. enige i, at kønsrollerne begrænser friheden. Det samme gælder for 8 pct. af mændene.

Man kan som bekendt være både mand og kvinde på mange måder. En traditionel kvindesrolle giver mening for nogle kvinder, mens andre identificerer sig mere med personlighedstræk, der typisk forbindes med mænd. Og omvendt.

Har det nogen betydning for, om kønsrollerne opleves som snærende?

Spørgsmålet bag figur 1.2 inviterer svarpersonerne til at placere sig selv på en skala, hvor 0 betyder, at de identificerer sig mindst muligt med deres biologiske køn. Et svar på 10 betyder derimod, at mændene føler sig maksimalt maskuline og kvinderne maksimalt feminine. Fordelingen hen over skalaen vises for i figur 1.2 for dem, der har oplyst til analyseinstituttet YouGov, at de er henholdsvis mænd og kvinder¹.

Figur 1.2 – Femininitet og maskulinitet

Spørgsmål: Hvordan vil du placere dig selv på denne skala, der går fra maksimalt feminin (længst til højre) til maksimalt maskulin (længst til venstre)? Markér det sted på skalaen, der passer bedst til dig (skalaen består af 11 unummerede felter, hvor længst til venstre er markeret med ♂, og længst til højre er markeret med ♀).

I figuren er talværdierne for mænd vendt om, så 10 repræsenterer både mest muligt maskulin og mest muligt feminin, og 0 omvendt står for mindst muligt feminin/maskulin.

Kilde: Ligestillingsdebattens brændpunkter. TrykFonden, marts 2025.

Mænd og kvinder ligger lige langt fra yderpunkterne 0 og 10 i gennemsnit. Der er dog større spredning i svarene blandt mændene, hvor 40 pct. har valgt svarmulighederne 9 og 10, dvs. maksimalt maskuline, og 12 pct. har valgt svarmulighederne 0-2, dvs. maksimalt feminine. Blandt kvinderne er det kun 30 pct., der opfatter sig som maksimalt feminine, og kun 6 pct., der opfatter sig som maksimalt maskuline.

Man kunne tro, at de mest maskuline kvinder og de mest feminine mænd i højere grad end andre give udtryk for, at kønsrollen kan begrænse menneskers frihed. Det er dog ikke, hvad tallene viser. Tværtimod svarer de mest maskuline og de mest feminine mænd nogenlunde ens på spørgsmålet i figur 1.1. Det samme gælder de mest feminine og de mest maskuline kvinder.

Det er svarpersonerne midt på skalaen, der oftest ser kønsroller som en hindring for den frie livsudfoldelse.

Blandt de mest maskuline mænd ser 7 pct. verden på den måde, mod 26 pct. af dem, der har valgt svarmulighederne 3-5 på skalaen. Det gør dem samtidig mere kønsrolle-kritiske end de mindst kritiske kvinder, nemlig dem, der ser sig selv som maksimalt feminine (9-10).

Også blandt kvinderne er det de kvinder, der er midt på skalaen, der oftest giver udtryk for at kønsroller sætter grænser for friheden i dagens Danmark. Her er det dem, der har valgt svarmulighederne 6 og 7, der ligger øverst med 34 pct. kønsrolle-kritikere.

Holdningsmønsteret findes altså hos både biologiske mænd og kvinder, selvom der ikke er tale om nogen helt jævn kurve.

Et lignende mønster ses i øvrigt, når der spørges til, hvor tilfredse svarpersonerne er i hverdagen. De, der ligger på 9-10 på hhv. maskulin/feminin-skalaen, scorer pænt over gennemsnittet på livstilfredshed. Yderkategorien 10 ligger højest. I den anden ende af skalaen er livstilfredsheden også høj, mens udviklingen mellem yderpunkterne er lavere og ujævn og ikke helt ens for de to køn. Men de utvetydigt maskuline og feminine har det altså bedre, alt andet lige, uanset deres biologiske køn.

Ideologi eller erfaring?

Det spørgsmål, der er stillet her, handler som at bedømme forholdene i samfundet aktuelt og ikke om svarpersonens egne erfaringer. Det er dog (erfaringsmæssigt) to ting, der hænger tæt sammen: Ens erfaringer leder til et bestemt samfundssyn, og ens syn på samfundet sætter egne erfaringer i perspektiv. Vi er ikke gået dybere i tallene for at afdække mulige årsager.

Vi kan få en fornemmelse af, hvor meget svarene på spørgsmålet ovenfor bundes i ideologi, ved at sammenholde dem med, hvordan svarpersonerne stemte ved sidste valg.

Tendenserne er ikke til at tage fejl af.

Ca. halvdelen af Enhedslistens og Alternativets vælgere hører til det mindretal på 18 pct. af befolkningen, der ser kønsrollen som en frihedsbegrænsning. Fire ud af ti radikale vælgere tilslutter sig samme synspunkt, og det gør hver tredje SF'er også.

Blandt dem, der stemte på Liberal Alliance, de Konservative og Nye Borgerlige, gælder det under 10 pct.

Blandt de øvrige partiers vælgere er det 13-14 pct., der foretrækker svarmulighed A i figur 1.1, dog ligger de Moderates vælgere lige over gennemsnittet. Der er med andre ord en vis sammenklumpning på venstrefløjen, og ganske langt mellem vælgere, der deler synspunktet i flere af de borgerlige partier.

De tre regeringspartiers vælgere ved sidste valg ligger ikke langt fra gennemsnittet, og det samme gælder Danmarksdemokraterne og tilhængere af Dansk Folkeparti. I alle partiers vælgerkorps er kvinderne mest tilbøjelige til at tilslutte sig synspunktet. Så tendenserne er trods alt kun det – tendenser.

En anden tendens er også klar: Jo større by, man bor i, jo flere tilslutter sig svarmulighed A:

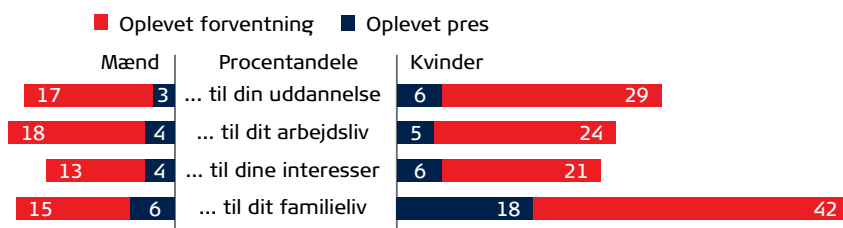
I Storkøbenhavn er det 23 pct., mens det kun er 13 pct. af svarpersonerne på landet.

Men uanset geografi er det især kvinderne, der svarer sådan: Sammenligner man kvinderne på landet med alle borgere i Storkøbenhavn, er der nøjagtig lige stor andel, der støtter svarmulighed A, at friheden i Danmark begrænses alt for meget af kønsroller.

Det kan tale for, at der er særlige erfaringer, der knytter sig til kvinderollen, som er med til at bestemme svaret hos en del af kvinderne. Det kunne fx tænkes at hænge sammen med de særlige forventninger, der knytter sig til kvindekønnet – fx når det gælder deres uddannelse, hvad de skal arbejde med, hvad de skal gå op i, og hvilken rolle, de skal indtage i familien.

Det er der spurgt til i figur 1.3.

Figur 1.3 – Kønsbestemte forventninger

Spørgsmål 1: Har du oplevet særlige forventninger til dig på grund af dit køn inden for følgende områder (...). 1. Dit valg af uddannelse. 2. De job du går efter/har gået efter. 3. Dine interesser. 4. Din rolle i familien.

Svarmuligheder: 1. Ja, i høj grad. 2. Ja, i mindre grad. 3. Nej, stort set ikke. 4. Nej, slet ikke. 5. Ved ikke/Ønsker ikke at svare. I figuren er de positive svar lagt sammen (til tallet i den røde søjle).

Spørgsmål 2: Har andres forventninger på dette punkt bestemt for meget eller for lidt eller tilpas når det gælder (de nævnte områder).

Svarmuligheder: 1. For lidt. 2. Tilpas. 3. For meget. 4. Ved ikke/Ønsker ikke at svare. I figuren ses den andel, der synes at andres forventninger udgjorde et pres sat i den mørkeblå søjle). Antal adspurgte: 1539 kvinder/1506 mænd.

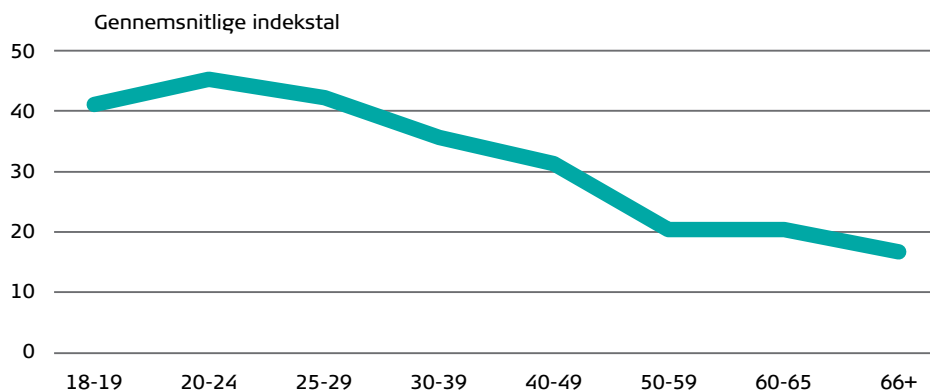
Kilde: Ligestillingsdebattens brændpunkter. TrykFonden, marts 2025.

Der er altså en andel af såvel kvinder som mænd, der har oplevet nogle forventninger til sig om, hvad de skal uddanne sig til, hvordan de finder sig til rette i familie- og arbejdsliv og hvad de i øvrigt går op i. Andelen er noget større blandt kvinder end blandt mænd, men for begge køn er det kun et mindretal, der har oplevet at kønnet bestemte, hvad deres omgivelser forventede af dem på et eller flere områder.

Omverdenens forventninger manifesterer sig i forskellige faser af livet. Når det gælder uddannelse, er det navnlig de unge, der forventes noget af. Det er også her, flest oplever, at omgivelserne ikke synes, at de interesserer sig for det rigtige. Nogle år senere er det jobbet, hvor der kan være forventninger hos andre. Derefter er det forventningen om at spille en (køns-)bestemt rolle på hjemmefronten, som relativt mange oplever. Det er især udpræget op til 50-årsalderen. Derefter forventes der stadig mindre, men det er selvsagt stadig på det område, at tallene er højest for de ældre.

I figur 1.4 ses, hvor stærkt det samlede pres forekommer i de forskellige faser af livsforløbet. Det er beregnet ved at omregne svarene om de kønsbestemte forventninger på de fire spørgsmål om dette, der blev vist i figur 1.3. Det giver et indtryk af, hvor mange i de forskellige aldersgrupper, der oplever kønsbestemte forventninger.

Figur 1.4 – Faldende forventninger

Indekstallet er beregnet som et gennemsnit af svarene på spørgsmål 1 i figur 1.3, idet svarmuligheden ja, i høj grad er sat lig med 100, ja, i mindre grad = 50, nej, stort set ikke = minus 50 og nej, slet ikke = minus 100.

Kilde: Ligestillingsdebattens brændpunkter. TrygFonden, marts 2025.

De unge år opleves – og huskes som – dem med flest kønsbestemte forventninger på forskellige arenaer. For kvinderne gjaldt det årene 20-24 – med et samlet indeks 45. Blandt mændene gælder det de 25-29-årige, ligeledes et snit på indeks 45.

Andelen, der svarer, at forventningen decideret var et pres, tæller meget færre, men det er ikke givet, at svarene fortæller hele historien. Vi har et andet sted i spørgeskemaet spurgt til, hvor tilfredse svarpersonerne er med dagligdagen, og tilfredsheden er lavere blandt dem, der har angivet, at de har oplevet forventninger af denne skuffe.

Det gælder navnlig kvinder: Blandt den fjerdedel af kvinder, der rapporterer om ingen/få kønsbestemte forventninger er trivslen 7,09 på en skala fra 0 til 10 i gennemsnit. Blandt den fjerdedel, der har oplevet flest forventninger, er den gennemsnitlige tilfredshed med tilværelsen 6,30. mens de to midterste fjerdedele også ligger midt imellem her. ²

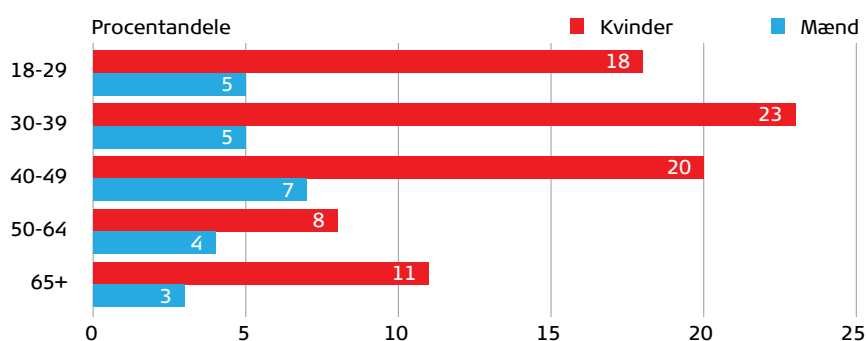
54 pct. af kvinderne angiver, at det altid eller for det meste er dem, der laver maden. 25 pct. af mændene siger det samme. Når det drejer sig om støvsugning og organisering af fælles sociale aktiviteter, ses et lignende mønster – i sidste tilfælde er det kun 11 pct. af mændene, der oplyser, at den opgave (næsten) altid ligger hos dem. Omvendt angiver et stort flertal af mænd, at det (næsten) altid er dem, der tager sig af mindre reparationer og styring af familieøkonomien.

Det er dog billeder, der tydeligvis ses forskelligt fra henholdsvis (mange) kvinders og (mange) mænds synspunkt. Det fremgår, når man sammenligner den lyserøde søjle i figuren med de sorte søjler i linjen nedenunder – og omvendt tallet i den mørkerøde med den lysegrå. Det er fx kun 20 pct. af kvinderne, der har svaret, at det helt overvejende er deres partner, der står for madlavningen, men 25 pct. af mændene angiver, at det er dem, der laver mad. Og hvor godt halvdelen af kvinderne oplever, at det er dem, der står for madlavningen, er det kun hver tredje mand, der giver dem ret.

Den slags uoverensstemmelser forekommer sikkert i de bedste familier, og hvem der har ret, afgøres på hjemmefronten, ikke i spørgeundersøgelser. Derimod kan vi se, hvor mange der er utilfredse med fordelingen af de huslige gøremål.

Det er sket i figur 1.6.

Figur 1.6 – Utilfredsstillende byrdefordeling

Spørgsmål: Hvor tilfreds er du med fordelingen af de huslige pligter mellem dig og din partner? Du bedes svare på en skala fra 0 til 10, hvor 0 betyder 'Meget utilfreds,' 5 betyder 'Hverken eller,' og 10 betyder 'Meget tilfreds.' Procentandele 0-4 er lagt sammen.

Kilde: Ligestillingsdebattens brændpunkter. TrygFonden, marts 2025.

Vi kan også teste, hvor tilfredse kvinder og mænd *i gennemsnit* er med arbejdsdelingen – og derefter se, om tilfredsheden har noget at gøre med, om de oplever at kønsrollerne begrænser friheden i Danmark for meget – altså spørgsmålet i figur 1.1.

Generelt er tilfredsheden med arbejdsdelingen rimeligt høj, men der er tydelig forskel på gennemsnittet mellem kvinder (7,12 point) og mænds (7,85). Forskellen findes i alle aldersgrupper, men den er klart størst blandt de 30-39-årige og 40-49-årige. Blandt kvinder i trediverne er 23 pct. mere eller mindre utilfredse med fordelingen af huslige pligter. Blandt de 40-49-årige kvinder er det 20 pct., der har placeret sig mellem 0 og 4 på skalaen.

Efter 50-årsalderen er tilfredsheden hos begge køn ganske høj. Over 50 år er vi nede på knap 10 pct utilfredse hos kvinderne eller derunder. 3-4 pct. af mændene er utilfredse.

Der er en statistisk sammenhæng mellem dem, der er utilfredse med den hjemlige arbejdsdeling og dem, der mener, at kønsroller begrænser friheden helt overordnet.

Den er dog ikke voldsomt stærk: Blandt de kvinder, der finder at kønsroller begrænser friheden, er hver fjerde utilfredse med arbejdsdelingen. Det samme gælder ca. hver ottende af dem, som ikke ser kønsrollen som en begrænsning af friheden.

Man finder samme struktur blandt mænd: Dobbelt så mange utilfredse blandt dem, der oplever kønsroller som snærende, som blandt dem, der ikke gør.

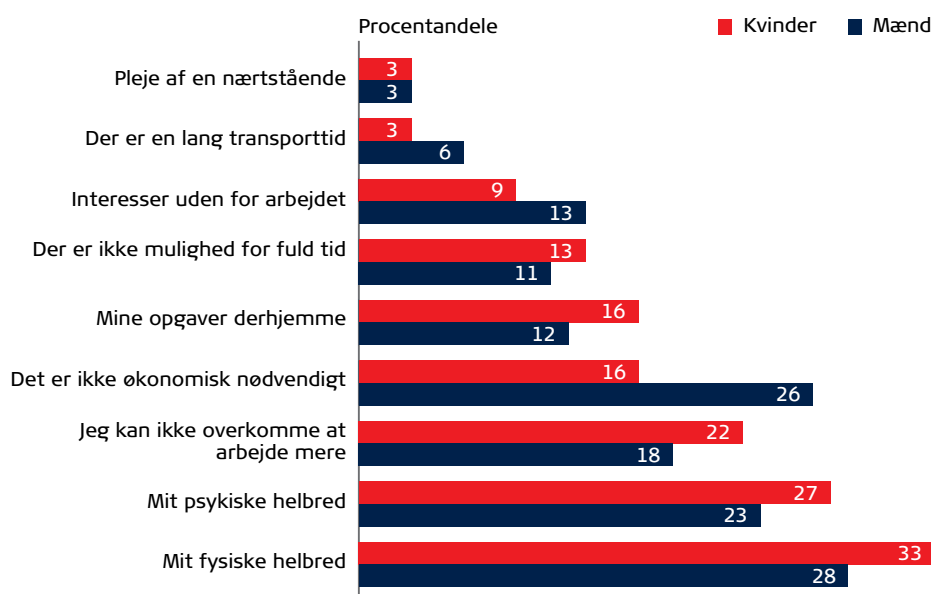
Blandt kvinderne er det nærliggende at se resultatet som en følge af de erfaringer, som mange kvinder gør i de år, hvor de både får børn og karriere.

Når 5-7 pct. af mændene i fra 30-49 er utilfredse, forklares det undertiden med, at kønsrollen presser dem ind i rollen som "skaffedyr" – dvs. med arbejdet uden for hjemmet, der selvsagt er en af de helt store poster i familiens arbejdsdeling.

Et andet spørgsmål i undersøgelsen går på årsagerne til, at nogen er på deltid, mens andre arbejder på fuld tid eller længere. 81 pct. af de mandlige svarpersoner angiver, at de arbejder mindst på fuld tid mod 49 pct. af kvinderne.

Svarpersoner med deltidsbeskæftigelse blevet spurgt om, hvorfor de arbejder på deltid. Svarene ses i figur 1.7.

Figur 1.7 – Derfor deltid

Spørgsmål: Har nogle af de følgende faktorer betydning for det antal timer, du arbejder. Angiv gerne flere svar. Svarmuligheder: 1. Ja. 2. Nej. Stillet til 462 beskæftigede, heraf 298 kvinder og 164 mænd, der oplyser, at de arbejder 36 timer eller mindre i en typisk arbejdsuge. Svarmuligheder: Se figuren. 12 pct. har svaret, at ingen af de foreslåede svarmuligheder kan bruges. 2 pct har svaret "Ved ikke".

Kilde: Ligestillingsdebattens brændpunkter. TrykFonden, marts 2025.

Det diskuteres i denne sammenhæng ofte, om kvinders mere udbredte deltidsarbejde hænger sammen med fordelingen af husarbejdet. Eller sagt mere direkte: Skyldes deltidsarbejdet, at kvinderne er på overtid derhjemme? Umiddelbart er det ikke det indtryk, svarfordelingen efterlader.

Andelen, der henviser til husarbejdet, er ikke meget større blandt kvinder end blandt mænd – 16 pct. af kvinderne mod 12 pct. af mændene. Det er også nøjagtig samme andel af mænd som af kvinder, der arbejder på deltid, fordi de også tager sig af et barn eller en anden i familien. Tæller man hoveder i stedet for procenter, er billedet lidt anderledes, fordi næsten to ud af tre af de deltidsbeskæftigede i undersøgelsen er kvinder.

Det er altså ikke hjemlige opgaver eller omsorgsforpligtelser, der fylder mest for flertallet af deltidsarbejdende, hverken blandt kvinder eller mænd. Det er derimod fysisk og psykisk helbred, som ligger på hhv. første- og andenpladsen.

For mændenes vedkommende ligger dette i hård konkurrence med fraværet af økonomisk pres, som 26 pct. af mændene anfører som en grund til at arbejde mindre end fuld tid. Økonomiske hensyn spiller øjensynligt en rolle for en betydeligt mindre andel af kvinderne – 16 pct.

Da kvinder gennemgående ikke tjener mere end mænd, kunne det antyde, at forsørgerbyrden stadig opleves som tungest af mændene, og at det kan bekræfte "skaffedyrs-teorien," hvor erhvervsarbejdet henviser dem til en anden/mere begrænset rolle i hjemmet, end nogle af dem foretrækker. Men det er naturligvis en fortolkning, og proportionerne er vigtige. Som sagt er det 5-7 pct. af mændene i 30'erne og 40'erne, der er utilfredse med den arbejdsdeling, de har med deres partner.

Seksuelle krænkelser

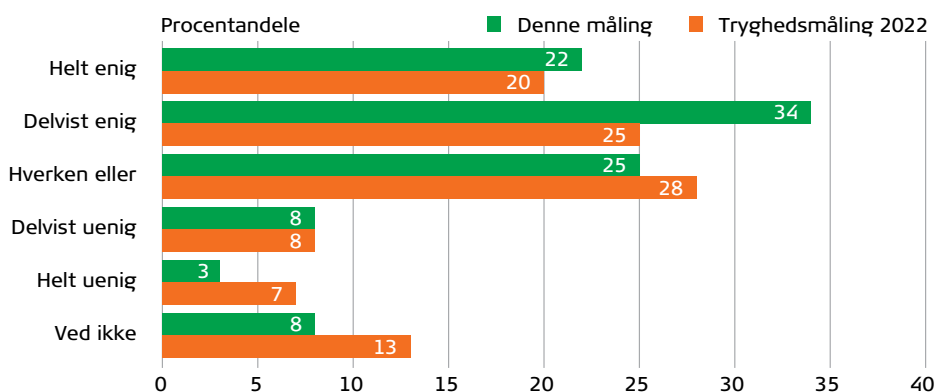
#metoo-opgøret med seksuelle krænkelser i arbejdslivet bredte sig fra Hollywood i 2017. I Danmark tog det først for alvor fart med Sofie Lindes tale i august 2020, der trak en hale af afsløringer og politiske initiativer efter sig. Bevægelsen er blevet betegnet som det mest afgørende, der er sket for ligestillingen siden kvindekampen i 1970'erne.³

Selvom udgangspunktet var kvinder i kreative brancher, viste det sig hurtigt, at der var tale om et meget bredere problem. Tryghedsmålingen i 2019 demonstrerede, at risikoen for at blive udsat for seksuel chikane afspejler, hvor centralt man er placeret på arbejdsmarkedet. Førtidspensionister havde fx næsten dobbelt så hyppigt oplevet seksuelt pres som gennemsnittet (8 pct. mod 14 pct.), og det samme gjaldt knap hver fjerde kvindelige lærling.

I 2022 blev de beskæftigede på arbejdsmarkedet spurgt, om der var brug for at ændre kulturen på "mange arbejdspladser". Svarene ses i figur 1.8 (orange søjle). De kan sammenlignes med de svar, som de beskæftigede giver i dag (grøn søjle).

Figur 1.8 – Større opbakning til #metoo

Spørgsmål: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? "De seneste års debat om seksuelle krænkelser har vist, at der er brug for at ændre kulturen på mange arbejdspladser." Svarmuligheder: (Se figuren.)

Kilde: Tryghedsmåling 2022 (Tryghed i arbejdslivet) og Ligestillingsdebattens brændpunkter. TrygFonden, marts 2025.

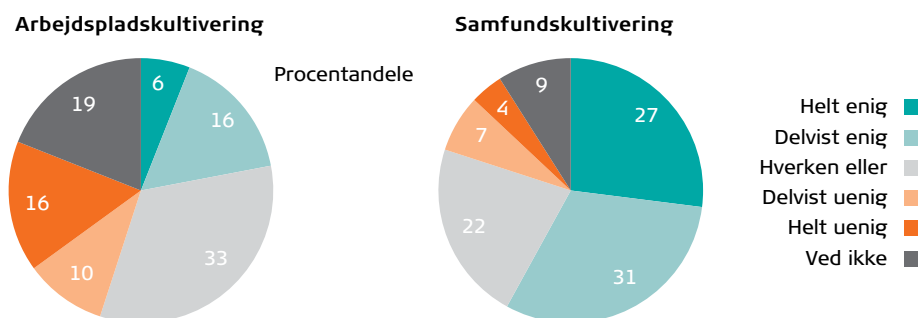
I 2022 var svarfordelingen domineret af ret bløde svar. 20 pct. var helt enige i, at arbejdspladskulturen mange steder trænger til en overhaling, mens 8 pct. var helt imod. Tog man de delvist enige og uenige med, var stillingen 45 pct. overvejende enige mod 22 pct. overvejende uenige. Hele 41 pct. svarede neutralt eller "ved ikke."

Det har ændret sig siden. De neutrale udgør nu 33 pct., og de overvejende enige er et absolut flertal på 56 pct., mens de overvejende uenige er skrumpet til 11 pct.

Det er i høj grad kvinderne, der har flyttet sig. I 2022 var nøjagtigt halvdelen af dem overvejende enige. I dag er det 61 pct. Blandt mændene er 51 pct. overvejende enige og 14 pct. overvejende uenige. Det var 19 pct. i 2022. Der er altså sket et ryk i holdningerne hos begge køn samtidig med at lidt flere mænd har reageret negativt på bevægelsen.

I 2022 indgik den daværende regering en trepartsaftale med arbejdsmarkedets parter med 17 initiativer, der skulle bekæmpe seksuel chikane på arbejdspladserne. Blandt andet blev det besluttet at bruge hårdere sanktioner over for krænkende adfærd, og at den krænkede har krav på godtgørelse. Aftalen blev sat i kraft fra april 2023, og knap hver fjerde har oplevet en forandring på deres arbejdsplads, som det ses i figur 1.9 (de grønne felter).

Figur 1.9 – Samfunds og arbejdspladskultivering

Spørgsmål 1: De seneste års debat om seksuelle krænkelser har ændret kulturen på min arbejdsplads. Kun beskæftigede og personer, der midlertidigt er ude af arbejdsmarkedet, er blevet spurgt. Antal besvarelser: 932.

Spørgsmål 2: De seneste års debat om seksuelle krænkelser har vist, at der er brug for at ændre kulturen i samfundet. Antal besvarelser: 1550 (stillet til alle).

Kilde: Ligestillingsdebattens brændpunkter. TrykFonden, marts 2025.

En smule flere synes ikke, at der er sket ændringer, og flertallet har ikke rigtigt bemærket det. Det gælder antagelig – ud over enkeltmandsvirksomheder m/k og andre, som spørgsmålet er irrelevant for – både for virksomheder, der i forvejen slog hårdt ned på sexchikane, og dem, der stadig har forandringen til gode.

Der er mere grøn farve i den anden cirkel, hvor der spørges til behovet for ændring af samfundskulturen i bredere forstand. Her er det ikke kun de beskæftigede, der kan være med – og opbakningen er ret massiv. Kun fire pct. er rigtig uenige, og selvom de delvist uenige lægges til, er det kun en ud af ni, der ikke ser behovet. 58 pct. er overvejende enige i, at samfundet generelt har brug for at ændre sin kultur her.

Nærmere analyser viser en sammenhæng mellem dem, der ser et behov for at ændre samfundskulturen, og dem, der oplever ændringer på egen arbejdsplads. Sammenhængen er dog ikke særlig stærk. Der er således en del, som ikke finder behov for at ændre kulturen i samfundet, men som alligevel rapporterer om ændringer i kulturen på egen arbejdsplads – eller omvendt, at samfundskulturen bør reformeres, men at de ikke selv har oplevet forandringer på dette punkt på arbejdspladsen.

Navnlig kvinder oplever i større grad behov for at ændre kulturen i samfundet, mens mænd i højere grad oplever ændringer i kulturen på deres egen arbejdsplads.

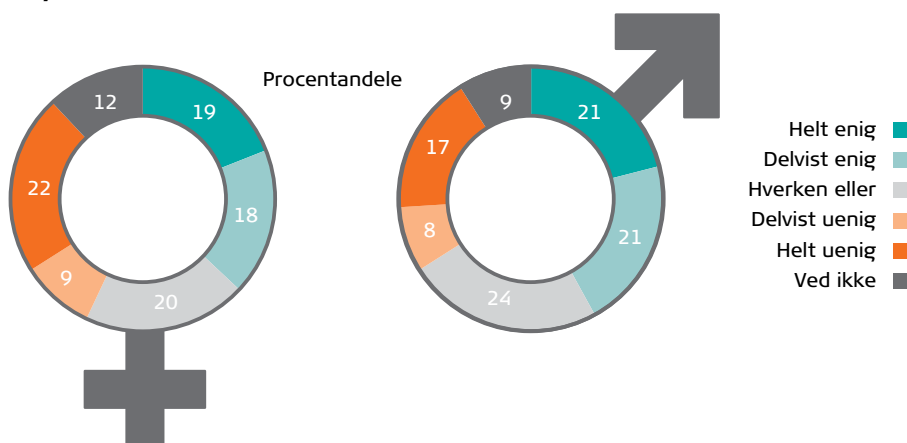
Den anden forælders barselsorlov

Hvis #metoo er det oprør fra neden, der har betydet mest for kvinders ligestilling i de senere år, er forlængelsen af den øremærkede barsel til fædre sandsynligvis det vigtigste initiativ fra oven. Den øremærkede barsel blev - efter mere end ti års debat - til dansk lov i sommeren 2022, da Folketinget gennemførte EU's orlovsdirektiv.

Argumentet for at øremærke i alt 11 uger af barselsorloven til fædre er på én gang at styrke fædrenes plads i familien og mødrenes placering på arbejdsmarkedet.

Den nye ordning er blevet forholdsvis venligt modtaget, som det ses i figur 1.10, hvor holdningen er vist for henholdsvis kvinder og mænd.

Figur 1.10 - Øremærket barsel

Spørgsmål: Det er godt, at en del af barselsorloven er øremærket til fædre, så den kun udbetales, hvis faderen tager den.

Antal besvarelser: 1551

Kilde: Ligestillingsdebattens brændpunkter. TrygFonden, marts 2025.

Trækker man de enige i hele befolkningen fra de uenige, er facit en overvægt på 11 pct., der synes, at det er en god idé at øremærke en del af barslen til far eller en anden medforælder. Den øremærkede barsel til fædre/anden forælder er endnu mere populær hos mænd end hos kvinder. To pct. flere mænd end kvinder er helt enige i, at øremærket barsel er en god ting, og forskellen vokser til 5 pct., hvis man medregner dem, der er delvist enige.

Forskellen på mænds og kvinders holdninger er en smule mere tydelig i aldersgrupperne under 40 år, men måske ikke som man skulle forvente.

37 pct. af de yngre mænd opfatter den øremærkede barsel som en god ting, mod 33 pct. af de jævnaldrende kvinder. Men en lige så stor andel af de yngre kvinder (nemlig en tredjedel) bryder sig ikke om den øremærkede barsel, hvor det kun gælder 27 pct. (eller ca. hver fjerde) af mændene under 40. I grupperne over 40 år er mænd og kvinder mere enige.⁴

Der er en ganske stærk sammenhæng mellem holdningerne til øremærket barsel og generelle køns- og ligestillingspolitiske holdninger, og det gælder særligt hos mændene⁵. Det finder man også, når man sammenholder spørgsmålet med svarfordelingen, da der blev spurgt til, om de kønsbestemte forventninger i familien var for meget eller tilpas (se figur 1.3) Blandt kvinder, der har oplevet disse forventninger som overdrevne, er 43 pct. overvejende glade for den øremærkede barsel, mens 32 pct. er imod. Blandt de mænd, der har oplevet for meget kønsbestemt pres på deres familierolle, er kun 18 pct. imod at øremærke barslen og hele 63 pct. er for.

Den øremærkede barsel har i høj grad virket efter hensigten om at forlænge orloven for far/anden forælder. Det viser en sammenligning af det første år med ordningen med året forud.

Analyser viser, at mors orlov i gennemsnit er forkortet med ca. 4 uger, mens far/medforælder har forlænget sin orlov tilsvarende. Ser man alene på lønmodtagerne (dvs. uden selvstændige og ledige), er den samlede orlovsperiode forlænget lidt. Andelen af "anden forælder," der kun tog mellem nul og to ugers barselsorlov, er ca. halveret til 26 pct. i det første år efter, at den øremærkede barsel blev forlænget fra to til elleve uger.⁶

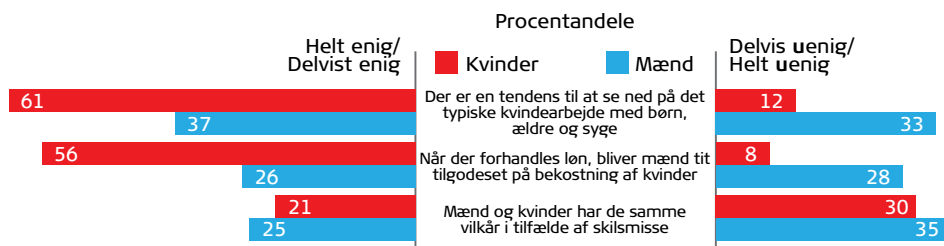
Ligestillingens praktik og symboler

I det følgende fremlægges svar på en række spørgsmål, der ofte har fyldt i ligestillingsdebatten.

Det første spørgsmål drejer sig om samfundets anerkendelse af det arbejde, som især udføres af kvinder med børn, ældre og syge. Det følgende spørgsmål handler om ulige chancer i lønforhandlinger, og det sidste om mænds og kvinders vilkår ved skilsmisse.

I figur 1.11 er svarpersoner, der er enige i påstanden i midten, anbragt til venstre. Andelen af uenige står til højre. De røde søjler er svar fra kvinder, og de blå søjler repræsenterer svar fra mænd.

Figur 1.11 – Dagligdagens forskelle

Spørgsmål: Hvor enig eller uenig er du i de følgende påstande? (se figuren).

Svarmuligheder: 1. Helt enig. 2. Delvist enig. 3. Hverken enig eller uenig. 4. Delvist uenig. 5. Helt uenig. 6. Ved ikke/vil ikke svare. I figuren er svarmulighed 1 og 2 samt 4 og 5 lagt sammen. De neutrale svar ("Hverken enig eller uenig" og "Ved ikke") er ikke vist.

Antal svar: 1550, heraf 784 kvinder.

Kilde: Ligestillingsdebattens brændpunkter. TrygFonden, marts 2024.

Et massivt flertal af kvinderne er enige i, at der er en tendens til at nedvurdere arbejdet i de fag, der har haft særligt mange kvindeligt ansatte. Hver fjerde er helt enig, og samlet set er fem gange så mange enige som uenige. Mændene kan knap nok mønstre et relativt flertal, der ser tendensen til at nedvurdere omsorgsarbejdet: 37 mod 33 pct., og knap hver tredje tager ikke rigtig stilling (ikke vist i figuren).

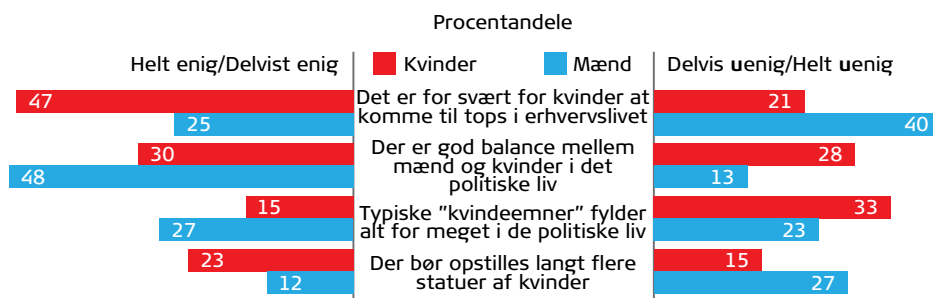
Kønssforskellen er næsten endnu klarere, når der spørges, om mænd ofte tilgodeses ved lønforhandlinger på kvinders bekostning. Her er 56 pct. af kvinderne enige, mens kun 8 pct. har den modsatte opfattelse. Blandt mændene kan kun et mindretal på 26 pct. få øje på en systematisk skævhed her, og næsten halvdelen svarer hverken rigtigt for eller imod.

Bedre er balancen i spørgsmålet om lige vilkår ved skilsmisse. Her er der flere mænd end kvinder, der oplever ulige vilkår. Andelen af mænd, der er helt uenige, er 15 pct., mod 8 pct. blandt kvinderne.

I den følgende figur er der spurgt til emner, der ikke berører de fleste helt så direkte, men som ikke desto mindre kan have stor symbolsk betydning for, om vi opfatter kvinder og mænd som ligestillede eller ej.

Også her er der i flere tilfælde markant forskel på mænds og kvinders svar, som det ses i figur 1.12.

Figur 1.12 - Ligestilling i toppen

Spørgsmål mv: Se figur 1.11

Et stort relativt flertal af kvinder er overvejende enige i, at kvinder ikke har samme adgang som mænd til erhvervslivets topposter. Det er et stort relativt flertal af mænd uenige i. Kun 4 pct. af mændene er *helt* enige med kvinderne i, at der er et problem her.

Derimod er mænd og kvinder overvejende enige om, at der er opnået en god kønsbalance i det politiske liv. Mændene er dog betydeligt mere enige end kvinderne (hvor 7 pct. fortsat erklærer sig helt uenige). Der er også flere mænd end kvinder, der tilslutter sig, at typiske "kvindeemner" får lov at fylde alt for meget i det politiske liv. Det er næsten lige så mange mænd, der er uenige i dette – plus to tredjedele af de kvinder, der har besvaret spørgsmålet, som det er overladt til svarpersonerne selv at tolke.

Det behøver de ikke med det nederste spørgsmål: Skal der stilles langt flere statuer op af kvinder? Når 40 pct. af alle har svaret, at de hverken er enige eller uenige her, og yderligere 23 pct. har svaret "ved ikke," skyldes det nok, at vi spørger til symboler, der trods alt har mindre interesse for de fleste.

Måske kan det ligefrem være en pointe for nogle at gøre opmærksom på, at sagen ikke interesserer dem, ligesom det måske ikke handler så meget om ligestilling, når hver sjette kvinde og hver fjerde mand markerer, at de ikke støtter forslaget. For nogle kan det også være en markering af, hvad de ikke vil bruge tid på – evt. en *anti-woke*-melding.

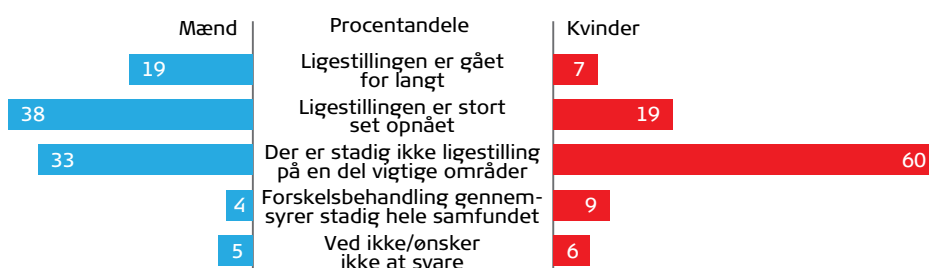
Ligestilling, køn og diskrimination

Undersøgelsen stiller det helt generelle spørgsmål, om ligestillingen mellem mænd og kvinder er opnået i dag.

Svarsmulighederne er indrettet på at opfange, om svarpersonerne betragter den nuværende tilstand som rimeligt tilfredsstillende, eller om de stadig oplever vigtige områder i forholdet mellem mænd og kvinder, som bør ændres. Ved siden af de to midterste svarkategorier kunne respondenterne vælge en mere feministisk svarmulighed: "Forskelsbehandlingen gennemsyrrer stadig hele samfundet" og på den anden side en anti-feministisk svarmulighed: "Ligestillingen er gået for langt."

Svarfordelingen ses i figur 1.13.

Figur 1.13 – Hvor lige er vi stillet?

Spørgsmål: Vil du sige, at ligestilling mellem kønnene er opnået i Danmark i dag?

Svarmuligheder: Se figuren.

Antal svar: 3066

Kilde: Ligestillingsdebattens brændpunkter. TrygFonden, marts 2025.

De brede svarmuligheder kan dække over mange forskelle og nuancer. Det er tydeligt, hvis man sammenligner med det andet generelle spørgsmål fra figur 1.1 om, hvorvidt kønnet begrænser os så meget, at det går ud over friheden.

Svarene på de to spørgsmål falder langt fra sammen, selvom der er en stærk statistisk sammenhæng: Blandt de kvinder, der afviser, at kønsrollerne undertrykker friheden, er der eksempelvis hele 60 pct., der mener at der på vigtige punkter stadig mangler ligestilling. Blandt de mænd, der finder, at kønsroller begrænser friheden, mener hver tredje alligevel, at vi stort set har opnået ligestilling i dagens Danmark.

Fraværet af ligestilling er heller ikke, hvad flertallet forstår som kønsdiskrimination. Det fremgår af svarene på et tredje spørgsmål i skemaet, der beder svarpersonerne tage stilling til, hvilke grupper i

samfundet der diskrimineres – om nogen. Andelen af mænd og kvinder, der oplever, at kvinder diskrimineres, er omtrent lige høj: 27 pct. af kvinderne og 21 pct. af mændene.

Hvor 27 pct. af kvinderne svarer, at kvinder "diskrimineres i det danske samfund," er det altså 67 pct. af kvinderne i figuren ovenfor, der efterlyser mere ligestilling. Flertallet af kvinderne går altså ikke så vidt i kritikken af ligestillingen, at de vil betegne det som egentlig diskrimination.

Selvom grupperne langt fra falder sammen, er der tale om forholdsvis stærke statistiske sammenhænge imellem dem. Det ses endnu tydeligere, når man ser på de 9 pct. af kvinderne i figuren, der oplever samfundet som gennemsyret af forskelsbehandling. Blandt dem mener så mange som 56 pct., at kvinder diskrimineres i dagens samfund.

Blandt mændene er det 9 pct., der mener, at mænd diskrimineres i det danske samfund. Gruppen er med andre ord kun halvt så stor som den mandegruppe i figuren, der synes, at ligestillingen overdrives. Overlappet mellem grupperne er beskedent: kun ca. 2 pct. af mændene skriver under på begge dele. De fleste af de mænd, der giver udtryk for, at ligestillingen er gået for langt, oplever altså ikke, at mænd er blevet ofre for kvindedominans eller positiv særbehandling af kvinder. Måske snarere, at interessen for ligestilling er kommet til at fylde mere, end de bryder sig om.

Selvom vi finder ganske stærke sammenhænge mellem kritikken af manglende ligestilling i figur 1.13 og på den ene side kønsundertrykkelse (figur 1.1) og kvindediskrimination, er sammenhængen endnu stærkere med de konkrete spørgsmål i forrige afsnit.

Navnlig spørgsmålene om kvinders mulighed for at nå til tops i erhvervslivet (figur 1.12) og oplevelsen af, at kvinder forfordeles, når der forhandles løn (figur 1.11), har klar sammenhæng med det generelle spørgsmål om ligestilling.

Det gælder også – om end i mindre grad – opfattelsen hos dem, der svarer, at typisk kvindearbejde nedvurderes, at kvinder ikke er ligestillet med mænd i politik, og at kvindeemner ikke fylder for meget her. Der er også en forholdsvis stærk sammenhæng mellem dem, der både efterlyser mere ligestilling og flere kvindelige statuer.⁷

Køn og politisk orientering gør udslaget

Det er 53 pct., der er kritiske overfor ligestillingen i figuren ovenfor, heraf 7 pct., der står på det mest feministiske synspunkt. 41 pct. er tilfredse med ligestillingen, hvis man regner de 13 pct. med, der siger, at den er gået for langt.⁸ Det er i runde tal dobbelt så mange kvinder som mænd, der tager et kritisk standpunkt.

Aldersforskellene er små, dog er lidt flere blandt de 18-29-årige på den kritiske side, end man ser blandt de ældre årgange. Forskellen på mænds og kvinders holdninger er den samme blandt de yngste og aldersgrupperne over 40 år, men større blandt mænd og kvinder i 30'erne.⁹

Svarpersonernes civilstand spiller næsten ingen rolle. De gifte kvinder er lidt mindre ligestillingskritiske end dem i parforhold og singlerne, men forskellen er minimal. Blandt mænd er der slet ingen forskel.

Grupperer man efter stilling, er de gennemsnitlige forskelle på ligestillingsholdningerne ligeledes små. Blandt mændene er der en svag tendens til, at jo højere man er placeret i stillingshierarkiet, jo mere synes man, at ligestillingen er OK. Karrierekvinderne blandt de højere funktionærer klager heller ikke mere over manglende ligestilling end de ufaglærte.

De mest kritiske er førtidspensionisterne, efterfulgt af de studerende¹⁰. Kun 15 pct. af dem, der vurderer, at samfundet er gennemsyret af forskelle, har en lang videregående uddannelse. Tager man det for et akademikerfænomen, tager man fejl.

Geografiske forskelle skal man lede længe efter. Svarene er opdelt på kommunetype, men man finder ingen væsentlige forskelle mellem kommunerne i de store byområder, på landet og i det såkaldte Udkantsdanmark.

De er også opdelt efter by-størrelse. Her fandt vi som sagt forskelle i spørgsmålet i figur 1.1 om, hvorvidt kønnet begrænser friheden for meget. På ligestillingsspørgsmålet er der ikke signifikante forskelle på svarene. Antagelsen om dybe kløfter mellem de *woke* storbyer og de traditionsbundne landområder kan altså ikke bekræftes her. Måske fordi de fylder mere i debatten end i virkeligheden.

Når vi ser på politiske holdninger, bliver forskellene til gengæld tydelige. Det så vi i holdningerne til de konkrete spørgsmål i figur 1.11 og 1.12, men det ses også i partivalget.

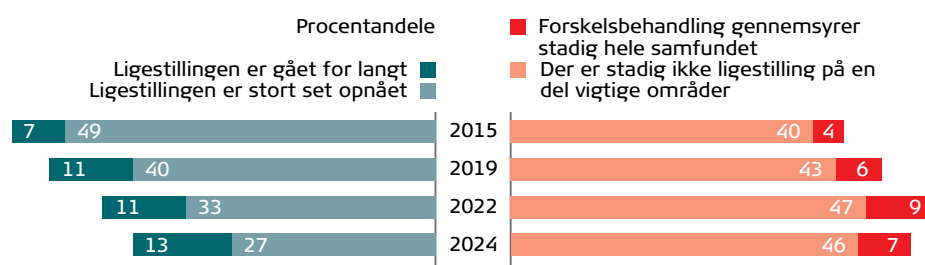
Blandt kvindelige vælgere er der flertal af ligestillingskritiske vælgere hos alle partier, undtagen Dansk Folkeparti og Nye Borgerlige, hvor de ligestillingstilfredse kvinder har en kneben overvægt. Overvægten er kraftigst på venstrefløjen, og ses også hos mændene. Blandt Enhedslistens og Alternativets vælgere i 2022 er også mændene ligestillingskritiske. Blandt radikale og folkesocialister gælder det halvdelen af mændene.

Der er med andre ord en ganske stærk sammenhæng mellem hhv. parti- og ligestillingspolitik, særlig på venstrefløjen. Man kan derimod ikke sige, at dem, der føler, at ligestillingen er gået for vidt, klumper sig sammen på højrefløjen, selvom tendensen er der: 36 pct. af dem, der synes, at ligestillingen er gået for vidt, stemte i 2022 på enten Dansk Folkeparti, Nye Borgerlige eller Liberal Alliance.

Det betyder, at man møder dem lidt mere end dobbelt så ofte blandt de tre partiers vælgere som blandt alle vælgere (hvor de tæller 17 pct.). Langt de fleste er mænd i alle aldre og sociale grupper. Analyser viser, at deres gennemsnitlige tryghed og trivsel ligger en smule under gennemsnittet for alle, men der er langt til det utrygge og forhulede kældermenneske, som gruppen undertiden associeres med.¹¹

Spørgsmålet om, hvor langt Danmark er nået med ligestillingen, er blevet stillet på omtrent samme måde i flere undersøgelser siden 2015.¹² Det ses i figur 1.14, hvor de ligestillingstilfredse er de grønne søjler til venstre, og de ligestillingskritiske er de røde til højre.

Figur 1.14 – Færre er tilfredse med ligestillingen

Spørgsmål: Vil du sige, at ligestilling mellem kønnene er opnået i Danmark i dag?

Svarmuligheder: Se figuren.

Kilder: GRIP-projektet, Valg, Velfærd og Tryghed (supplerende valgundersøgelser 2011-2022), og Ligestillingsdebattens brændpunkter. TrykFonden, marts 2025.

Både mænd og kvinder er altså blevet mindre tilfredse med ligestillingen. I 2015 mente 45 pct. af kvinderne, at ligestilling var opnået eller ligefrem gået for vidt. I 2024 er vi nede på 25 pct. Blandt mænd er 11 pct. færre ligestillingstilfredse i 2024 end i 2015: 57 pct. mod 69 pct.

Alligevel er forskellen mellem mænds og kvinders holdninger blevet større og større.

Det er de færreste, der vælger den mest feministiske svarmulighed, og andelen i denne undersøgelse er mindre end i valgundersøgelsen fra 2022. Derimod ser vi ca. en fordobling fra 2015 til 2024 i andelen, der svarer, at ligestillingen er gået for vidt – fra 7 pct. i 2015 til 13 pct. nu. Både blandt mænd og kvinder er der en stigende andel fra undersøgelse til undersøgelse, der mener, det er gået for vidt.

Blandt mænd er andelen, der mener sådan, vokset fra 11 til 19 pct. – altså knap en fordobling til knap hver femte mand. Der er i de senere år talt om, at flere af de alleryngste mænd er blevet stadig mere anti-feministiske, men det er ikke det indtryk, tallene efterlader. Blandt de 18-29-årige er andelen af anti-feminister øget fra 19 til 22 pct. Blandt mænd i 30'erne var 15 pct. anti-feminister i 2015 mod 28 pct. nu. Hos mænd over 40 er andelen, der finder, at ligestillingen overdrives, godt og vel fordoblet fra 7 til 17 pct.

Den voksende polarisering ændrer ikke på hovedindtrykket: De grønne søjler er blevet kortere fra 2015 til 2024, og de røde søjler er blevet længere. Hvor der i 2015 var flest tilfredse med ligestillingen, er det nu de utilfredse, der er i flertal.

Alt i alt er der altså ikke tvivl om, at presset for større ligestilling har fået bredere ideologisk opbakning på tværs af køn, alder, geografi, rang og stand og i størstedelen af det politiske spektrum.

Noter

- 1 Deltagerne i YouGovs svarpanel er registreret som mænd eller kvinder. I denne undersøgelse er de desuden blevet spurgt, hvilket køn, de identificer sig mest med. 1,7 pct. af de registrerede mænd svarer, at de identificerer sig mest med kvinder, mens 1,3 pct. af kvinderne svarer, at de identificerer sig mest med mænd. 0,2 pct. bruger svarmuligheden "ikke binær/nonkonform" og 0,5 pct. foretrækker ikke at svare. De to sidstnævnte kategorier af svarpersoner har ikke fået visse spørgsmål, der forudsætter, at de enten ser sig som mænd eller kvinder, men i opgørelserne er de ikke behandlet selvstændigt, da grupperne er for små til at påvirke resultaterne.
- 2 Mange og få forventninger er opgjort som i figur 1.3 For mænd er forskellen mellem top og bund fra 7,08 til 6,73, men kurven er ikke jævn.
- 3 Jf. professor Anette Borchorst, Aalborg Universitet i artiklen "Ligestillingsforsker: "MeToo er det største siden kvindekampen i 70'erne" til videnskab.dk. marts 2021
- 4 En undersøgelse i 2020 og altså før den øremærkede barsel blev indført, viste et klart flertal for blandt mændene og et lige så klart flertal imod blandt kvinderne. Det er dog ikke muligt at sammenligne de to undersøgelser direkte. Se "Mere ligestilling i de danske barselsregler" Institut for Menneskerettigheder: <https://menneskeret.dk/udgivelser/barseler> I GRIP-projektet 2015 syntes 34 pct. af både mænd og kvinder, at det var et godt forslag at øremærke barselsorlov til fædre. 30 pct. af begge køn syntes, det var et dårligt forslag. Resten fandt det hverken godt eller dårligt. Heller ikke denne undersøgelse kan dog sammenlignes helt med svarene i denne undersøgelse.
- 5 Sammenholdes graden af tilfredshed med ligestilling, som det gøres i figur 1.13, med holdningen til øremærket barsel ses en tydelig og lineær sammenhæng hos kvinder og en endnu kraftigere og næsten lineær sammenhæng hos mænd. I spørgsmålet bag figur 1.1 er 45 pct. af kvinderne, der foretrækker A-svaret, tilhængere af øremærket barsel, mod 36 pct. af tilhængerne af B-svaret. 39 pct. af de mænd, der ikke finder, at kønnet udgør en begrænsning på folks frihed (svarmulighed B,) er tilhængere af at gøre en del af barselsorloven øremærket, mens det samme gælder for 61 pct. af dem, der ser kønsrollen som en frihedsbegrænsning (svarmulighed A).
- 6 Analyse fra Udbetaling Danmark 21. august 2024. Se: <https://www.atp.dk/nye-tal-om-oeremaerket-barsel>
- 7 Etakoefficienterne nedenfor i beregnet ved at omregne svarene på spørgsmålet 1.12 til en indeksskala, hvor svarmuligheden Ligestillingen er gået for langt = -100, ligestillingen er stort set opnået = - 50, Der er stadig ikke ligestilling på en del vigtige områder = + 50 og forskelsbehandling gennemsyrrer stadig hele samfundet = + 100. På spørgsmålet: "Det er for svært for kvinder at komme til tops i erhvervslivet" er eta 0,487. På spørgsmålet "Når der forhandles løn, bliver mænd tit tilgodeset på bekostning af kvinder" er eta 0,473. Eta koefficienterne på de øvrige. nævnte spørgsmål ligger mellem på 0,353 - 0,377, bortset fra spørgsmålet om lige vilkår ved skilsmisse, hvor eta-sammenhængen er beskedne 0,134.
- 8 Det forekommer rimeligt at regne dem til gruppen af grundlæggende tilfredse med ligestillingens tilstand. Som antydnet er det næppe de fleste af dem, der svarer at ligestillingen mellem mænd og kvinder er gået for langt, der ligefrem mener, at skabet skal flyttes den anden vej, tilbage til mere patriarkalske strukturer. Derimod provokeres de af feministisk kritik.
- 9 Beregnet som indekstal som i note 7 er forskellen mellem mand og kvinders holdninger på dette spørgsmål 61 indekstal for 18-29-årige og 40+, men 74 point i gruppen af 30-39 årige.
- 10 Beregnet som indekstal - jf. note 7 - findes den største forskel blandt kvinderne i denne opdeling mellem førtidspensionisterne med 27 indekstal og de faglærte med 19 point, hvilket er minimalt i denne opgørelse. Det er kun de fire store lønmodtagergrupper og førtidspensionisterne, der er store nok til en statistisk holdbar sammenligning.
- 11 På spørgsmålet om, hvor tilfredse de er med tilværelsen på en skala fra 0-10, placerer svarpersonerne sig i gennemsnit på 6,89, mod 6,67 i snit blandt dem, der synes ligestillingen er gået for vidt. Når det gælder indekstallet for generel tryghed (tryghedsscoren) er forskellen på 72 for alle og 68 for gruppen. I det økonomiske tryghedsindeks er forskellen 28 for alle og 25 for dem, der har svaret, at ligestillingen er gået for vidt. Se hvordan indekset er beregnet i figurteksten til figur 2.2.
- 12 Svarmulighederne for 2024 har tilføjet muligheden "ved ikke". Det påvirker dog resultaterne meget lidt. Vi er nede på 6 pct. "ved ikke" svar og andelen er den samme blandt mænd og kvinder.

Del 2. Mere tryghed – flere bekymringer

Bekymring og utryghed er i daglig tale tæt på at være synonymmer, men i tryghedsmålingerne skelner vi skarpt.

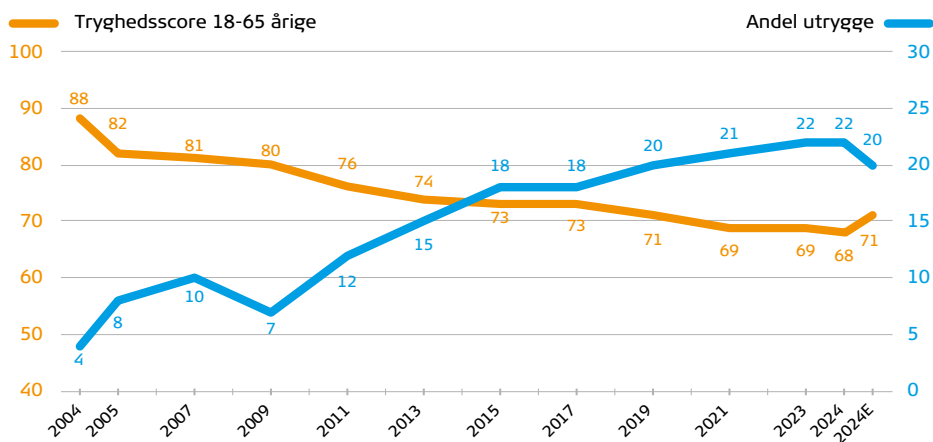
De små og store ting, mennesker er utrygge ved, kryber ind i det personlige liv og smitter af på den almindelige tryghedsfølelse (og tilfredshed med tilværelsen). Bekymringerne er derimod defineret som noget, vi nærer på andres – eventuelt alles – vegne. "Samfundsbekymringerne" kan spille en stor rolle for, hvad vi bruger kræfterne på om dagen, men holder os sjældent vågne om natten.

I det følgende behandles trygheden og bekymringer hver for sig. Dels for at vise, hvordan udviklingen har været, og dels for at undersøge forskelle i kvinders og mænds utryghed og bekymringer.

Trygheden høre fået det lidt bedre

Det overordnede indtryk er, at trygheden i Danmark er forbedret, sammenlignet med 2023, men at niveauet fortsat ligger lavere end i årene efter finanskrisen – for ikke at tale om årene før. Det ses i figur 2.1.

Figur 2.1 - Lidt tryggere

Spørgsmål: På en skala fra 1 til 7, hvor 1 er "Jeg føler mig grundlæggende tryk i min hverdag," og hvor 7 er "Jeg føler mig grundlæggende utryk i min hverdag," hvor tryk føler du dig så? Tryghedsscoren er et indekstal, der omregner 7-punktsskalaen til et enkelt gennemsnitstal mellem 0 og 100: Hvis alle svarpersoner svarede 1, ville scoren være 100. Hvis alle svarede 7, ville den være 0. Andelen af utrygge omfatter dem, der har svaret 5, 6 eller 7 på skalaen. Kun svarpersoner mellem 18 og 65 år er medtaget for at muliggøre en sammenligning tilbage til 2004. Antal svar i den aktuelle måling er 2339.

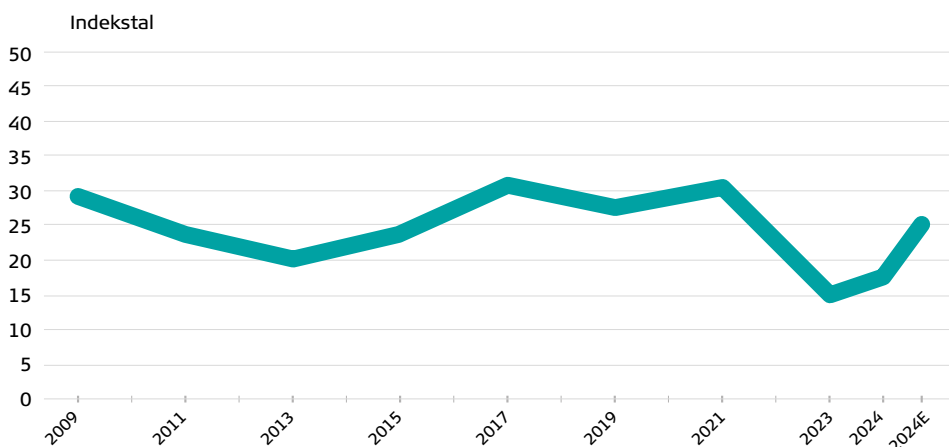
Kilde: Tryghedsmålingerne 2004-2024 (inkl. efterårsmålingen 2024E).

Tryghedsscoren for 18-65-årige slog alle bundrekorder i 2023, og niveauet ændrede sig ikke i vinteren og det tidligere forår 2024. Det var især andelen af direkte utrygge, der trak gennemsnittet ned, og som i begyndelsen af 2024 nåede op på 22,3 pct.

I efteråret 2024 er andelen af utrygge faldet til 20,3 pct. af de 18-65-årige, og tryghedsscoren er nu på 71,1 point – som i 2019.

En anden positiv kurve ser vi, når vi spørger til respondenternes økonomiske tryghed i husstanden.

Figur 2.2 – Tryggere privatøkonomi

Spørgsmål: Hvor tryg eller utryg vil du overordnet set betragte den nuværende økonomiske situation i din husstand?

Svarmuligheder: 1. Meget tryg. 2. Tryg. 3. Hverken tryg eller utryg. 4. Utryg. 5. Meget utryg. 6. Ved ikke.

I indekset er "Meget tryg" sat til +100, "Tryg" til +50, "Hverken tryg eller utryg" til 0, "Utryg" til -50, og "Meget utryg" til -100. Derefter beregnes et gennemsnit for de forskellige år.

Antal besvarelser: 2338

Kilde: Tryghedsmålingerne 2009-2024 (inkl. efterårsmålingen 2024E).

Tryghedsmålingen har spurgt til den økonomiske tryghed i husstanden siden finanskrisen begyndte i 2009. Her dykkede den økonomiske tryghed dog først i 2013, formentlig som følge af reformerne af arbejdsløshedsdagpenge, kontanthjælp, sygedagpenge og efterløn.

Den laveste andel økonomisk utrygge blev målt i 2017 efter krisen og i 2021 midt under COVID-19-krisen.

2023 var det værste år, uanset hvilket mål vi bruger.

Selvom mange var velpolstrede mod inflation og stigende renter, og selvom tvangsauktioner forblev en sjældenhed, blev mange usikre, da inflation og energipriser tog fart i slutningen af 2022. Og selvom beskæftigelsen steg, og råderummet i de offentlige finanser voksede, så billedet anderledes ud for almindelige borgere. Danmarks Statistiks målinger af forbrugertilliden faldt markant, og den økonomiske utryghed nåede højder, der ikke er målt siden 2009.

Forbrugertilliden har rettet sig siden, men er langt fra normaliseret. Bedre ser det ud med den oplevede økonomiske utryghed. Det kniber derimod stadig med andelen af "meget trygge," og tryghedsindekset når fortsat ikke helt op på niveauet fra pandemien i 2021.¹

Mindre utryghed for vold og marginalisering

Tryghedsmålingen spørger regelmæssigt til ca. 30 forskellige konkrete utrygheder, der er udbredte i befolkningen. I denne måling er der spurgt ind til 17 emner, der bl.a. vedrører svarpersonernes økonomi og arbejdsliv på kort og længere sigt, deres helbred og frygten for at blive ramt af kriminalitet. Det generelle billede er, at utrygheden er reduceret, sammenlignet med foråret, og i flere tilfælde også med tidligere år.

Frygt for at **mangle penge til en uventet udgift** blev voldsomt udbredt med inflationsproblemerne 2021-2023, hvor 33 pct. var utryk for pludselige regninger. Tallet voksede dog endnu mere til 40 pct. i Tryghedsmålingen fra foråret 2024, men er i denne måling faldet lidt til 37 pct. Det er stadig flere end i alle år under finanskrisen – og næsten det dobbelte af, hvad vi faldt i 2007, før krisen begyndte og 21 pct. gruede for uventede udgifter.

Frygten for at **miste sit arbejde** har været lav siden 2015. Men dobbelt så mange er utrygge for, om de kan **finde et arbejde igen**, hvis de bliver ledige. 30 pct. er en spids højere end i 2019.

Frygten for ikke at have **helbred til at kunne klare at arbejde** er faldet fra 2023 – men er nogenlunde på niveau med perioden siden 2011. Man kunne tro, at det var en utryghed, der tog til med alderen, når helbredet hos gennemsnitspersonen svækkes, men utrygheden er mindre hos 40-65-årige (24 pct.) end hos de 18-65-årige under ét (28 pct.).

Frygten for ikke at kunne **forlade arbejdsmarkedet på en værdig måde** er også aftaget en smule blandt de 40-65-årige. Men vi er i det høje niveau siden 2017/2019. Frygten for ikke at have penge nok efter arbejdslivet fik et ordentligt gok opad i forrige undersøgelse (og fra 2021-23). Forståeligt, for pensionskassernes tab var store, og inflationen tog en ordentlig bid. Det er blevet bedre, men utrygheden er ikke helt lille og på niveau med perioden siden 2013.

Frygten for få en **uoverskuelig opgave** på jobbet er målt siden 2004, og hver gang med et højere niveau fra de oprindelige 5 pct. til 20 pct. i 2023. Denne gang er andelen for første gang faldet en smule - til 17 pct. Utrygheden for at blive ramt af **stress, der er så alvorlig, at**

svarpersonen ikke kan klare sine daglige forpligtelser, er målt siden 2019 til ca. 30 pct. og her ligger den også i denne måling.

Utrygheden for selv at blive **overfaldet eller slået** er mindsket med en tredjedel siden 2021 – fra 18 pct. til 12 pct. Det er også lavere end i 2023, da 16 pct. nærede utryghed på dette punkt. Utrygheden for at blive offer for et **terrorangreb** er højere (17 pct.), men slet ikke på højde med niveauet fra tryghedsmålingerne 2017 og 2019, da rystelserne fra det store europæiske terror-år 2015, var i friskere erindring og ca. hver fjerde var utrygge for selv at blive ramt. Utrygheden vedr. **indbrud** er også aftagende (17 pct. og den laveste andel siden 2017).

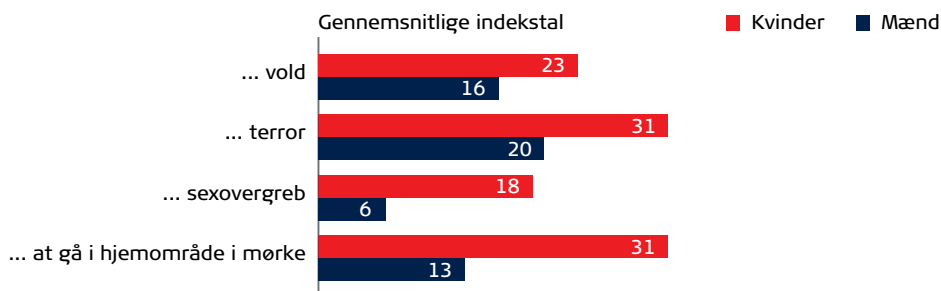
Frygten for at få **utilstrækkelig ældrepleje** som gammel er fortsat meget høj (54 pct) , men dog aftaget, sammenlignet med rekorderne i forårets måling, da 60 pct. var utrygge her. Samme mønster ses, når der spørges for utrygheden for at få **utilstrækkelig behandling i tilfælde af sygdom**, der er faldet fra 50 pct. i foråret til 40 pct. i efteråret. Begge utrygheder har i målingerne varieret en del omkring det aktuelle niveau, måske som følge af offentlig debat.

Utrygheden for, at **klimaproblemerne kommer ud af kontrol** deles af 48 pct – i 2023 var det 50 pct., men begge dele ligger ca. 15 pct. væsentligt over målingerne fra 2009-2015.

Utrygge kvinder

Der er nævneværdige forskelle på den måde, kvinder og mænd svarer, når der spørges til de personlige utrygheder. I gennemsnit, naturligvis. *Flere* kvinder er *mere* utrygge. Det er tydeliggjort i de følgende figurer, hvor utrygheden hos de to køn sammenlignes som gennemsnitlige indekstal.² Se figur 2.3

Figur 2.3 – Fysiske utrygheder for ...

Spørgsmål: Nedenfor er anført en række problemer. Angiv hvor utryg du for tiden er over for disse problemer: ..For at jeg bliver overfaldet eller slået... For at blive offer for et terrorangreb... For at blive udsat for et seksuelt overgreb... For at gå alene i det område, jeg bor i, efter mørkets frembrud?

Svarmuligheder: 1. For tiden slet ikke utryg. 2. For tiden kun lidt utryg. 3. For tiden noget utryg. 4. For tiden meget utryg. 5. For tiden ikke relevant for mig. 6. Ved ikke/ønsker ikke at svare.

Antal svarpersoner varierer mellem 1105 og 2272.

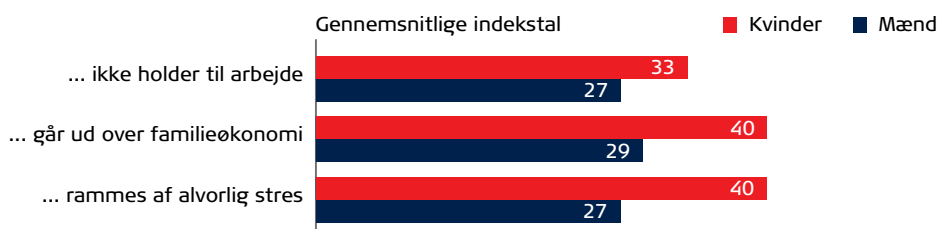
Der er seks indekspoint til forskel på kvinders og mænds utryghed for at vold – der også omfatter muligheden for at blive slået af fx en partner. Hvor meget det betyder for den højere volds-utryghed, ved vi ikke. Ser vi på den øgede utryghed for sexovergreb, har (yngre) kvinder klart en større utryghed. Utrygheden for at gå i det område, hvor de bor efter mørkets frembrud, er antagelig også en blanding af psykologi og realiteter. Derimod kan det fastslås, at kvinder ikke i større risiko end mænd for at blive ramt af terror.

At kvinder er mere utrygge end mænd for, at dårligt helbredet går ud over jobbet, passer godt med alt, hvad vi ved fra andre undersøgelser³. Det passer også på de svar, vi der blev rapporteret forklaringer, da vi spurgte, hvorfor ca. halvdelen af kvinderne arbejder mindre end fuld tid (jf. figur 1.7 i del 1):

Der er ganske enkelt en del flere kvinder end mænd, der døjer med psykiske og/eller fysiske helbredsproblemer.

Det samme gælder "utrygheden for at blive ramt af alvorlig stress, så jeg i længere tid ikke kan klare kravene i hverdagen." der er vist i figur 2.4.

Figur 2.4 – Utryk for om helbredet..

Spørgsmål: Nedenfor er anført en række problemer. Angiv hvor utryk du for tiden er over for disse problemer...

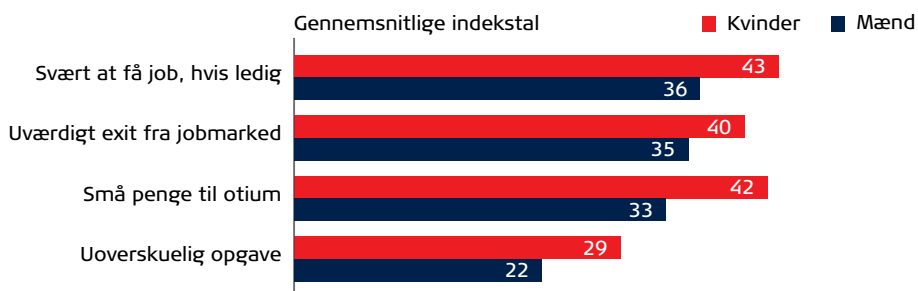
For ikke at have helbred til at kunne klare at arbejde.. For at familiens økonomi trues af dårligt helbred.. At jeg får alvorlig stress, så jeg i længere tid ikke kan klare kravene i hverdagen.

Svarmuligheder mv. se figuren.

Kvindernes stress-utryghed ligger 13 indekspoint højere end mændenes. Det svarer bl.a. godt til arbejdslivsmålingen, hvor 42 pct. af kvinderne mod 29 pct. af mændene var helt eller delvis enige i påstanden "Sådan som mit arbejde er lagt til rette (...) er der en stor risiko for at gå ned med stress." 19 pct. af kvinderne mod 9 pct. af mændene oplyste, at de har været sygemeldt med stress i over en måned i løbet af de seneste fem år.⁴

En relativt større utryghed for familieøkonomien er en naturlig følgesvend og kan måske også bidrage til at forklare den relativt højere utryghed for placeringen på arbejdsmarkedet, der ses i figur 2.5.

Figur 2.5 – Jobtrygheder

Spørgsmål: Nedenfor er anført en række problemer. Angiv hvor utryk du for tiden er over for disse problemer....For at få en uoverskuelig opgave på mit arbejde..For ikke at have penge nok, når jeg holder op med at arbejde...For ikke at kunne forlade arbejdsmarkedet på en værdig måde, når den tid kommer.. At jeg kan få svært ved at få et job igen, hvis jeg bliver ledig.

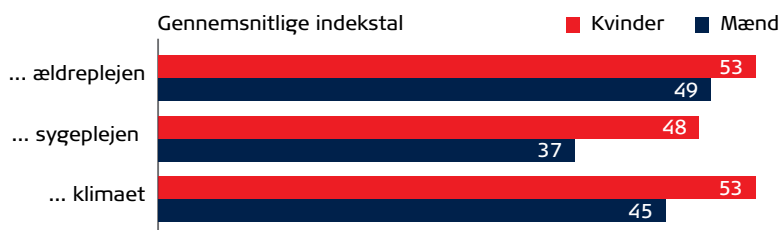
Svarmuligheder mv se figur

Både når det gælder det næste job og det sidste job inden pensionen, er utrygheden betydeligt større hos kvinderne. Utrygheden for at få en uoverskuelig opgave på jobbet – der kan ses som et tegn på stress – ligger også højere.

At utrygheden for at mangle penge efter arbejdslivet er større blandt kvinder kan måske forklares med det kendte paradoks, at deres arbejdsliv er kortere, samtidig med at deres fysiske liv er længere.

Endelig trækker kvinderne den gennemsnitlige utryghed i samfundet op, når det gælder syge- og til dels ældreplejen. Det ses i figur 2.6.

Figur 2.6 – Utryk for fremtiden

Spørgsmål: Nedenfor er anført en række problemer. Angiv hvor utryk du for tiden er over for disse problemer...For ikke at få tilstrækkelig pleje, når jeg bliver gammel...For ikke at få den tilstrækkelige behandling hvis jeg bliver syg ..For at klimaproblemerne kommer ud af kontrol.

Svarmuligheder mv. se figuren.

Men det mest overraskende måske, at forskellene ikke er større her. Det samme gælder den personlige utryghed for, at klimaet kommer ud af kontrol, der også vejer tungt på mandesiden.

Bekymringerne vokser

Vi så ovenfor, at de personlige utrygheder er skrumpet siden de sidste målinger. Det kan man ikke sige om de kollektive bekymringer, der på mange måder er taget til over de senere målinger, også sammenlignet med foråret.

Det ses, hvis man sammenligner tallene i tabellen nedenfor, der gengiver, hvor mange procent, der giver udtryk for (meget) bekymring over de nævnte samfundsproblemer.

Utryghed og faldende børnetal

Det diskuteres i lyset af disse års faldende børnetal, om det seneste års økonomiske usikkerhed kan være en (medvirkende) årsag til, at der fødes markant færre børn i disse år. Det drøftes også offentligt om nedgangen i fertilitet kan hænge sammen med den mere generelle usikkerhed om fremtiden, der bl.a. vokser ud af klimakrisen og det opbrud i den sikkerhedspolitiske orden, som Ruslands angreb på Ukraine opfattes som et udtryk for.

Selvom undersøgelsen her rummer flere spørgsmål om økonomisk utryghed på kort og lang sigt, er der dog kun svage sammenhænge at spore, hvis man ser bort fra den lille gruppe af personer i de relevante aldersgrupper, der er udenfor arbejdsmarkedet. Det betyder ikke nødvendigvis, at der ikke findes sammenhænge mellem (stram) økonomi og (udskudte/aflyste) fødsler, men blot at de ikke afspejles i vores data om økonomisk *utryghed*.

Der er heller ingen som helst statistisk korrelation mellem vores spørgsmål om krigsbekymring i relation til Ukraine eller trusler fra den eskalerende klimakrise og de fødsler, der planlægges af mænd og kvinder i de relevante aldersgrupper.

Planlagt antal børn. Opdelt efter klimautryghed. Barnløse 18-34-årige Kvinder.

	Planlagt antal børn				N(=100%)
	0 ingen	1	2	3+	
Slet ikke utryg	26	4	58	12	50
Kun lidt utryg	24	10	56	10	71
Noget utryg	28	7	54	11	105
Meget utryg	28	8	48	16	83
Total	26	8	53	13	352

Et uddybende notat om undersøgelsens analyser af fertilitets krisen vil kunne downloades samme sted som med denne rapport: <https://www.tryghed.dk/viden/tryghedsmaalinger>

Figur 2.7 – Samfundsbekymringer 2013-2024

Procentandele

	2013	2015	2017	2019	2021	2023	2024	2024E
Kriminalitet	57.7	53.1	55.3	54.1	46.2	40,2	45,2	56,3
At Danmark bliver ramt af et terrorangreb	21.5	30.5	50.0	37.0	30.1	22,6	36,7	37,3
Arbejdsløsheden	65.4	52.6	40.8	29.2	26.8	19,4		22,0
At der ikke bliver råd til velfærd i fremtiden	65.5	63.0	67.1	69.2	57.1	59,1	62,9	65,2
At danskerne lever et alt for stresset liv	47.0	47.3	54.7	55.5	52.8	55,3	58,8	57,5
At mange børn og unge trives dårligt				69.3	59.2	63,3	67,0	69,9
At ekstreme politisk holdninger bliver mere udbredte							51,4	58,5
At det mislykkedes at integrere indvanderne i samfundet	56.7	56.2	62.6	61.5	57.7	41,9	48,8	56,4
At mænd med magt krænker kvinder seksuelt					40.7			39,6
At børnetallet falder								30,3

Spørgsmål: Nedenfor er nævnt en række samfundsproblemer, man som borger i Danmark kan være mere eller mindre bekymret over. Angiv, hvor bekymret du som borger for tiden er for hvert af disse samfundsproblemer.

Svarmuligheder: 1. Meget bekymret. 2. Bekymret. 3. Hverken bekymret eller ubekymret. 4. Ubekymret. 5. Meget ubekymret. 6. Ved ikke. Svarmulighed 1 og 2 er lagt sammen og beregnet som procent af samtlige svarpersoner 18-65 år. Antal svarpersoner november 2024: 1187

Kilde: Tryghedsmålingerne.

Ligesom i forrige måling fra begyndelsen af 2024, ser vi på de fleste områder en tilvækst af bekymringer.

- **Kriminalitet:** Bekymringen for kriminalitet, hvor der ellers var en aftagende tendens fra 2009 til 2023 i takt med den faldende kriminalitet på de fleste parametre, er steget markant. Andelen af bekymrede steg fra 40 pct. i 2023 til 45 pct. omkring årsskiftet og hele 56 pct. nu – det højeste siden 2013. Forklaringen er antagelig det kraftige fokus i indsamlingsperioden på flere tilfælde af personfarlig kriminalitet med tilknytning til bandekriminalitet i Sverige. Også omtalen af internetkriminalitet har fyldt meget i perioden.
- **Terror:** Bekymringen for, at Danmark rammes af terror, var næsten forsvundet i 2023, efter en stribe alvorlige terrorhandlinger i Europa i 2015. Ved årsskiftet 2023/24 var vi tilbage på 2019-niveau, og det har holdt sig i den nye måling.

- **Arbejdsløshed:** Arbejdsløsheden i Danmark bekymrer 22 pct., svarende til ca. en tredjedel af niveauet i 2013 efter finanskrisen.
- **Velfærdsbekymringer:** Der er ikke blevet færre velfærdsbekymringer, trods de sidste par års opjusteringer af statsfinanser, råderum og holdbarhedsberegninger. Tværtimod er bekymringen taget til måling for måling siden 2021. Dog uden helt at nå niveauet fra 2017-2019.
- **Stress:** Bekymringen over, at danskerne er for stressede, blev måling for måling større fra 2015-2023. På det sidste ser den ud til at flade ud – dog på et højt niveau. Der var en anelse stigning i målingen fra foråret 2024 og en tilsvarende lille nedgang i den nuværende efterårsmåling.
- **Unge trivsel:** Bekymringen for unges trivsel sætter ny rekord. Kun lidt over gennembrudsåret 2019, men med konstant vækst fra 2021 til nu. Det er det højest rangerende af alle problemer i 2024.
- **Integration:** Beskæftigelsen stiger generelt for indvandrere og efterkommere, herunder ikke-vestlige, så beskæftigelsesgabene er blevet langt mindre end før. Ikke desto mindre er der en høj bekymring for, at det mislykkes at integrere indvandrere i samfundet. Denne bekymring var aftaget meget i 2023, men er nu igen steget til 56 pct., nogenlunde som i 2013-15, men lidt under 2017-19.
- **Fødselstal:** Bekymringen for det faldende fødselstal er stor hos politikere, men indtil videre ikke i befolkningen, hvor 30 pct. angiver bekymring her.

Den bekymrende omverden

Også internationale bekymringer hober sig op og i nogle tilfælde er de blevet endnu mere nærværende. Det ses i tabellen figur 2.8

Figur 2.8 – Internationale bekymringer. 2019-2024

Procentandele

	2019	2021	2023	2024	2024E
Den globale opvarmning	70.1	52.9	58,3	60,4	61,6
At der kommer langt flere flygtninge og migranter	56.4	50.4	51,2	51,7	58,3
At Danmark gradvis mister sin selvstændighed som nation	43.6			31,4	36,4
At USA ikke længere er en troværdig allieret	53.9	32.9	28,5	53,9	54,3
At Rusland truer sine nabolande	48.4	45.4	64,0	66,3	67,4
At Kina med tiden kommer til at dominere hele verden	40.4	43.2	40,2		39,2
At Vesten ikke kan levere et effektivt modsvar på Ruslands invasion			39,7	53,2	52,8
At krigen i Ukraine breder sig, så Danmark bliver inddraget militært			41,8	50,7	57,7
NY: At der gøres for lidt for at fremme diplomatiske løsninger på krigen i Ukraine					40,7
At udenlandske magter prøver at påvirke holdninger i Danmark			39,6	46,8	49,3

Kilde: Tryghedsmålingerne.

- **Klima:** Bekymringen for klimaet toppede i 2019. Selvom der ikke er så mange "konkurrenter" i form af (samfunds)økonomiske kriseproblemer, arbejdsløshed m.m., og selvom der sættes historiske varmere-korder igen i 2024, er vi ikke tilbage på det niveau. Det er dog stadig i top-5 sammen med nogle af de akutte bekymringer.
- **Flygtninge:** Trods historisk lave flygtningetal har der siden 2021 været stigende bekymring for, at der "kommer langt flere flygtninge og migranter." Vi har nu den højeste andel bekymrede, der er målt (siden 2019).
- **Danmarks selvstændighed:** Danmarks selvstændighed som nation har historisk været knyttet til modviljen mod EU, der generelt er faldet. Det er derfor heller ikke den store bekymring (36 pct.), men der ses en lille stigning fra forrige undersøgelse til nu. Måske er det ikke længere så meget EU, der opleves som den store udfordring, men snarere de sikkerhedspolitiske udfordringer for småstaten Danmark.
- **Krigen i Ukraine:** Krigen mellem Ukraine og Rusland vækker stigende bekymring i Danmark. Bekymringen for, at Rusland truer sine nabolande, er steget og er den største internationale bekymring af alle. Der er ganske stærkt stigende bekymring for, at Danmark bliver inddraget militært, men ingen større efterspørgsel efter diplomatiske løsninger.

- **USA som allieret:** Troen på USA som troværdig allieret led et knæk under den første Trump-administration. Det hjalp for en tid med magtskiftet til Biden, men i 2024 er troværdigheden faldet igen til niveauet fra 2019 og ligger endda marginalt højere i den aktuelle måling - foretaget før Trumps valgsejr ved præsidentvalget 5.11.2024.
- **Udenlandsk påvirkning:** Udenlandske magters påvirkning af holdninger i Danmark bekymrer også; her er vi dog på et lavere niveau (49 pct.), trods en stabil stigning i 2023-24.

Mænds og kvinders bekymringer

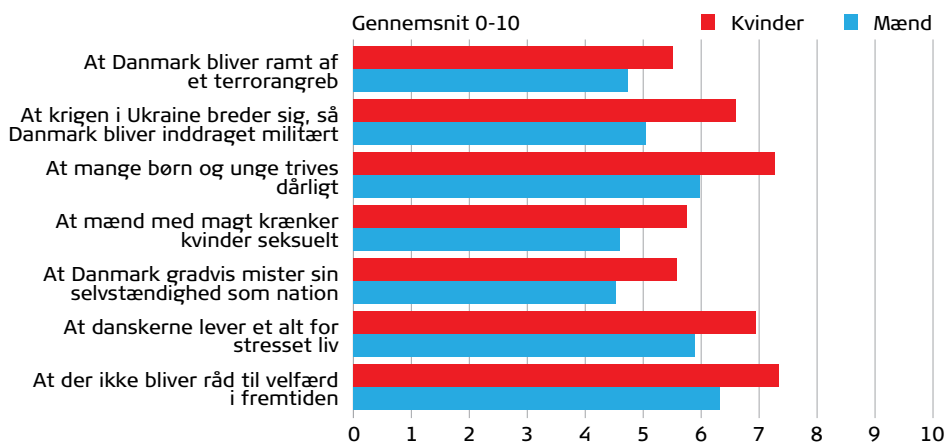
Hvis man spørger mænd og kvinder om deres politiske interesse, får man ret forskellige svar – i gennemsnit. I denne undersøgelse siger mere end dobbelt så mange mænd som kvinder, at de er meget interesserede i politik (28 pct. mod 12 pct.), og 40 pct. af kvinderne siger, at de kun er lidt eller slet ikke politisk interesserede mod 27 pct. af mændene.

Der er også gennemgående lidt flere kvinder end mænd, der ikke rigtigt tager stilling til samfundsudfordringerne, men det er mildt sagt ikke det generelle billede.

Det store flertal af kvinder er mindst lige så optaget som mændene af de kollektive bekymringer ovenfor.

Svarpersonerne bag svarfordelingerne i figur 2.7 og 2.8 (halvdelen af alle svarpersoner) blev bedt om at give udtryk for deres holdning til de nævnte emner ved at svare, om de er meget, lidt eller slet ikke bekymrede. Den anden halvdel har fået samme spørgsmål med mulighed for at udtrykke deres bekymring med et tal mellem 0 og 10. Figur 2.9 sammenligner gennemsnittet for mænd og kvinder.

Figur 2.9 – Bekymringsforskelle

Spørgsmål: Se figuren. Svarmuligheder: Nedenfor er nævnt en række samfundsproblemer, man som borger i Danmark kan være mere eller mindre bekymret over. Angiv hvor bekymret du som borger for tiden er for hvert af disse samfundsproblemer ved at markere på skalaen mellem 0 og 10, hvor 0 betyder slet ikke bekymret og 10 betyder virkelig bekymret.

Kilde: Ligestillingsdebattens brændpunkter. TrykFonden, marts 2025.

Af de tyve bekymringsemner, der i alt er spurgt til i undersøgelsen, når kvinderne det højeste bekymringsniveau på de 19. Kun når det gælder bekymringen for, at det ikke vil lykkes at integrere indvandrere i samfundet, har mændene det højeste gennemsnit (6,34 mod kvindernes 6,26).

Forskellen på mænds og kvinders bekymring er på de fleste spørgsmål ret små, men i mindst syv af dem, er den betydelig.

Der er mere end et helt points forskel på mænds og kvinders bekymring for magtfulde mænd grænseoverskridende adfærd – at forskellen trods alt ikke er større bekræfter egentlig konklusionerne om emnet i del 1.

Kvindernes er væsentligt mere bekymrede for samfundets stressniveau – måske ikke overraskende i betragtning af, hvor mange kvinder, der selv rapporterer om alvorlig stress. Børns og unges trivselsproblemer handler i meget høj grad om unge kvinder og har også endnu større bevågenhed her.

Vi så ovenfor, at bemærkelsesværdigt flere kvinder end mænd frygter at blive ofre for terror, og det rimer godt med den større bekymring for at Danmark rammes af terror. På samme måde går der en rød tråd fra kvinders større utryghed for behandlingen i tilfælde af sygdom mv. og bekymringen for velfærdsstatens finansiering på længere sigt.

Den større bekymring for dansk selvstændighed – som vi også ser hos gennemsnitskvinden – kobede vi ovenfor sammen med de nye sikkerhedspolitiske udfordringer for Danmark.

Det passer i givet fald godt sammen med, at kvinderne er mere end halvandet point mere bekymrede end mændene (6,59 mod 5,05) for, at Danmark inddrages militært i Ukraine-krigen. Hvis Ukraine-krigen ender med udstationering af europæiske styrker i Ukraine – og hvem ved? – kan det godt give debat i hjemmene.

Noter

- 1 Dette ses i flere samstemmende kilder: Ida Marie Moesby, Nordea, refererer fx 11. december 2024 i Børsen til en ny undersøgelse udført af YouGov for Nordea og Stop Spild Af Mad, der viser at hver femte er bekymret for ikke at have råd til at kunne købe den nødvendige mængde mad i den kommende tid. 15 pct. svarer desuden, at prisstigningerne har fået dem til at spare på julegavekøb i år. https://borsen.dk/nyheder/opinion/okonomisk-har-2024-vaeret-et-godt-ar-forbrugerne-er-ikke-helt-enige?b_source=opinion&b_medium=row_0&b_campaign=news_5
- 2 Indeksberregningen sætter svarmulighed 1 (slet ikke utryg) lig med 0, svarmulighed 2=33, svarmulighed 3=67 og svarmulighed 4=100 (meget utryg). Derefter beregnes en gennemsnit. Svarmulighed 5 og 6 indgår ikke i beregningen.
- 3 Se fx gennemgangen s. 17 ff. i Tryghed i arbejdslivet - nu og i fremtiden. TrygFonden 2022. <https://www.tryghed.dk/viden/tryghedsmaalinger/tryghed-i-arbejdslivet---nu-og-i-fremtiden>
- 4 Se Tryghed i arbejdslivet - nu og i fremtiden s. 62 ff.. TrygFonden 2022. (link i note iii)

Sådan gjorde vi

Ligestillingsdebattens brændpunkter bygger på en surveyundersøgelse, der er gennemført i perioden 9. oktober - 5. november 2024. Alle interviews er gennemført via internettet af analysefirmaet YouGov og baseret på YouGovs Danmarkspanel. Undersøgelsen er en særundersøgelse i tryghedsmålingsserien og gentager en række centrale spørgsmål fra tidligere tryghedsmålinger.

Andre spørgsmål er genbrugt/inspireret fra GRIP-projektet (Gender Regimes In Politics, se Anette Borchorst & Drude Dahlerup (red.) *Konflikt og konsensus. Det danske ligestillingspolitiske regime*. Frydenlund Academic, 2020), **Valg, Velfærd og Tryghed** (supplerende valgundersøgelser 2011-22 af Jørgen Goul Andersen), samt den danske version af den internationale **Generation and Gender Survey 2020 for Denmark** (2021) fra Rockwoolfonden.

Der er udsendt invitationer via e-mail til personer over 18 år i YouGov Panelet. Data er indsamlet, så det udgør et repræsentativt udsnit af den danske befolkning med udgangspunkt i målgruppen. I alt har 3260 respondenter påbegyndt undersøgelsen, hvoraf 3066 har gennemført den. Af disse deltog 1110 i tryghedsmålingen 2019, 1207 i tryghedsmålingen 2021, 1728 i tryghedsmålingen 2023 og 2219 i tryghedsmålingen 2024.

En analyse viser, at stikprøven på visse punkter er lidt skæv. Bl.a. er kvinder i overtal blandt svarpersonerne, idet hele 57 pct. er kvinder og 43 pct. er mænd. Data er derfor vejet på baggrund af oplysninger om befolkningssammensætningen fra Danmarks Statistik, således at svarene er mest muligt repræsentative for befolkningen med hensyn til køn, alder, bopæl (region) og afsluttet uddannelse.

En anden skævhed, der ikke kan vejes væk med denne gængse vejningsmetode, består i, at en markant højere andel af mændene end af kvinderne i undersøgelsen er gift: 47 pct. vs. 37 pct. Til gengæld oplyser lidt flere kvinder end mænd, at de har en partner, end der er blandt mænd (19,4 pct. mod 15,4 pct.). **43,3 pct. af kvinderne og 37,8 pct. af mændene er singler.**

Målingen er udformet af professor emeritus Jørgen Goul Andersen, Aalborg Universitet, konsulent Jacob Andersen, Dansk Kommunikation, og forskningschef Anders Hede, projektcheferne Sophie Danneris og Peter G.H. Madsen, TrygFonden. Analysen af data er foretaget af Jørgen Goul Andersen. Projektet er ledet af Jacob Andersen, der også har forfattet teksten.

Undersøgelsen er – som tidligere undersøgelser – præsenteret på TrygFondens site, hvor de også kan downloades: <https://www.tryghed.dk/viden/tryghedsmaalinger>. Undersøgelsens data er også offentligt tilgængelige.

TrygFonden

TrygFonden varetager TryghedsGruppens almennyttige arbejde. TryghedsGruppen er største aktionær i forsikringselskabet Tryg og skaber værdi og tryghed gennem langsigtet ejerskab og almennyttige ud-delinger. Læs mere på tryghed.dk